

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Potenciál cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují

Tourism potential of Nové Město nad Metují

Student: Bc. Jiří Matoulek

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Ostrava 2010

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a všechny použité informační zdroje uvádím v seznamu zdrojů. Přílohy číslo 1, 2 a 8 jsem převzal z uvedených zdrojů. Přílohy číslo 3, 4, 5, 6, 7 a 10 jsem převzal z uvedených zdrojů a samostatně upravil, přílohu číslo 9 jsem navrhl a vyznačil, přílohy číslo 11 a 12 jsem vypracoval samostatně.

V Ostravě, dne 22.4.2010

Jiří Matoulek

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří mi při psaní této práce pomáhali a radili. Především děkuji doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc., který mi svými radami, komentáři a podáním pomocné ruky velmi pomohl knapsání této práce. Dále radnici v Novém Městě nad Metují a informačnímu centru v Novém Městě nad Metují, které mi poskytlo velké množství informací, nezbytných knapsání této práce.

Obsah

ÚVOD	1
1. METODA ZPRACOVÁNÍ A CÍLE PRÁCE.....	3
1.1 P O S T U P Y Z P R A C O V Á N Í A P O U Ž Í T É M E T O D Y H L E D Á N Í I N F O R M A C Í	3
1.2 C Í L E P R Á C E	4
2 T E O R E T I C K Ý Z Á K L A D	5
2.1 V Ý V O J C E S T O V N Í H O R U C H U A J E H O S O U Č A S N Á C H A R A K T E R I S T I K A	5
2.1.1 D e f i n i c e c e s t o v n í h o r u c h u	5
2.1.2 H i s t o r i c k é m i l n í k y v c e s t o v n í m r u c h u.....	5
2.1.3 P ř e d p o k l a d y p r o r o z v o j s o u č a s n é h o c e s t o v n í h o r u c h u	6
2.1.4 S p e c i f i k a c e s t o v n í h o r u c h u	8
2.2 S O U Č A S N Ý C E S T O V N Í R U C H V Č E S K É R E P U B L I C E	9
2.2.1 V ý v o j s o u č a s n é h o c e s t o v n í h o r u c h u v Č e s k é r e p u b l i c e.....	9
2.2.2 H l a v n í v ý z n a m c e s t o v n í h o r u c h u p r o Č e s k o u r e p u b l i k u	10
2.2.3 S o u č a s n é j e v y v Č e s k é r e p u b l i c e v o b l a s t i c e s t o v n í h o r u c h u	11
2.2.4 S o u h r n n á s t a t i s t i k a	13
2.3 E K O N O M I C K Ý P Ř Í N O S Z C E S T O V N Í H O R U C H U	14
2.3.1 P ř í j m y a v ý d a j e z c e s t o v n í h o r u c h u – p l a t e b n í b i l a n c e s t á t u	14
2.3.2 P ř í j m y a v ý d a j e v m e z i n á r o d n í m c e s t o v n í m r u c h u	15
2.4 M A T E R I Á L N Ě T E C H N I C K Á Z Á K L A D N A C E S T O V N Í H O R U C H U	17
2.5 T Y P O L O G I E C E S T O V N Í H O R U C H U	17
2.6 M Ě S T S K Ý A P Ř Í M Ě S T S K Ý C E S T O V N Í R U C H	18
2.6.1 M ě s t s k ý c e s t o v n í r u c h	18
2.6.2 P ř í m ě s t s k ý c e s t o v n í r u c h	19
2.6.3 N o v é t r e n d y m ě s t s k é m a p ř í m ě s t s k é m c e s t o v n í m r u c h u z p o h l e d u s p o t ř e b i t e l e	19
2.7 E U R O R E G I O N Y	20
2.7.1 P ř e d p o k l á d a n ý v ý v o j ú l o h y E v r o p s k é u n i e v o b l a s t i c e s t o v n í h o r u c h u	20
2.7.2 V z n i k e u r o r e g i o n ů	21
2.7.3 P ř í n o s e u r o r e g i o n ů	21
2.7.4 E u r o r e g i o n y v Č e s k é r e p u b l i c e	22

2.8	M IKROREGIONY	23
2.8.1	Důvodvznikumikroregion ů.....	23
2.8.2	Právnízákladspolupráce	23
2.8.3	Nejčastějšíokruhy spolupráce.....	24
2.8.4	Rizikamikroregion ů	24
3	POPISREGIONUNOVOM ĚSTSKOANOVÉHOM ĚSTANADMETUJÍ	25
3.1	G EOGRAFICKÉAP ŘÍRODNÍPODMÍNKY NOVÉHO MĚSTANAD METUJÍ	25
3.1.1	OrlickéhoryaPodorlicko	25
3.1.2	Klima,vodstvo,zne čištěníakvalitaovzduší.....	26
3.2	H ISTORIE NOVÉHO MĚSTANAD METUJÍ.....	27
3.3	S OUČASNÉ NOVÉ MĚSTONAD METUJÍ	28
3.4	S YMBOLY NOVÉHO MĚSTANAD METUJÍ.....	29
3.5	O BYVATELSTVO	30
3.6	D OPRAVNÍINFRASTRUKTURA	31
3.6.1	Silničnídoprava.....	32
3.6.2	Železničnídoprava	33
3.6.3	Leteckádoprava	33
3.6.4	Vodnídoprava	34
3.6.5	Cyklistickádoprava	34
3.6.6	Pěšídoprava	36
3.7	S OCIÁLNĚEKONOMICKÁCHARAKTERISTIKA	37
3.7.1	Nezaměstnanost	37
3.7.2	VzdělánívNovémM ěstěnadMetují	39
3.7.3	Bezpečnost	39
3.7.4	Dostupnázdrazvotnípé če	40
4	EUROREGIONGLACENSIS	41
4.1	V ZNIKAORGÁNYEUROREGIONU GLACENSIS	41
4.2	ČLENOVÉEUROREGIONU GLACENSIS	41
4.3	H LAVNÍCÍLEEUROREGIONU	42
4.3.1	Výhodyeuroregionuzpohleducestovníhoruchu.....	43
5	MIKROREGIONNOVOM ĚSTSKO.....	44
5.1	V ZNIKMIKROREGIONU	44

5.2	ČLENOVÉMİKROREGIONU NOVOMĚSTSKO	44
5.3	I DEAAACÍLEMİKROREGIONU NOVOMĚSTSKO.....	45
5.3.1	<i>PřínosmikroregionuNovom ěstskovcestovnímruchu.....</i>	46
6	TURISTICKÝPOTENCIÁLZÁJMOVÉOBLASTI	47
6.1	V YMEZENÍZÁJMOVÉHOOKRUHU	47
6.1.1	<i>Postuptvorbyokruhu.....</i>	47
6.2	P OPISNEJZAJÍMAV ĚJŠÍCHMÍSTV ZÁJMOVÉOBLASTI	48
6.2.1	<i>Městská památková rezervaceNovéM ěstonadMetují.....</i>	48
6.2.2	<i>DalšíturistickyzajímavámístavNovémM ěštěnadMetují.....</i>	50
6.2.3	<i>OkolíNovéhoM ěstanaMetují.....</i>	54
6.2.4	<i>VzdálenějšíokolíNovéhoM ěstanadMetují.....</i>	61
6.3	C ENYV ČESKÉREPUBLICEA V P OLSKU	63
7	ANALÝZASOU ČASNÉHOSTAVU.....	64
7.1	N ÁVŠTĚVNOSTM ĚSTA	64
7.2	I NFRASTRUKTURACESTOVNÍHORUCHU	65
7.2.1	<i>Ubytovacíkapacity.....</i>	65
7.2.2	<i>Stravování.....</i>	66
7.2.3	<i>Významnékulturníakce vNovémM ěštěnadMetují.....</i>	67
7.2.4	<i>Sportovníkapacity.....</i>	68
7.2.5	<i>Informačnícentra .....</i>	69
7.2.6	<i>Městskémuseumam ěstskágalerieZázvorka .....</i>	69
7.3	H OLANDSKÁOTÁZKA	69
8	DOTAZOVÁNÍMEZITURISTYADOMÁCÍMI OBYVATELI.....	71
8.1	P OSTUPDOTAZOVÁNÍ	71
8.2	P OČTYRESPONDENT Ů,ZP ŮSOBROZHOVORU	71
8.3	S LOŽENÍRESPONDENT Ů.....	72
8.4	P OČTYNÁVŠT ĚV NOVÉHO MĚSTANAD METUJÍ	72
8.5	H ODNOCENÍKVALITYSLUŽEBAINFRASTRUKTURYCESTOVNÍHO RUCHUV N OVÉM MĚSTĚNAD METUJÍ.....	73
8.6	T URISTICKYATRAKTIVNÍMÍSTAV N OVÉM MĚSTĚNAD METUJÍAJEHOOKOLÍ	74
8.7	P OHLEDRESPONDENT Ů.....	75

9 SWOTANALÝZAPOTENCIONÁLUNOVÉHOM ĚSTANADMETUJÍ	
VCESTOVNÍMRUCHU	76
9.1 SILNÉSTRÁNKY (S)	76
9.2 SLABÉSTRÁNKY (W).....	77
9.3 PŘÍLEŽITOSTI (O).....	77
9.4 OHROŽENÍ (T).....	78
10 NÁVRHYADOPORU ČENÍ	79
10.1 S HRNUTÍSOU ČASNÉSITUACE	79
10.2 KRÁTKÉOBDOBÍ	79
10.3 DLOUHÉOBDOBÍ	80
ZÁVĚR	81
SEZNAMPOUŽITÉLITERATURY	82
SEZNAMSKRATEK	
SEZNAMOBRAZKŮ	
SEZNAMGRAFŮATABULEK	
PROHLÁŠENÍOVYUŽITÍVÝSLEDKŮDIPLOMOVÉPRÁCE	
SEZNAMPŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

Úvod

Cestování, cestovní ruch, přemísťování se, poznávání lidí, okolí i dalekých krajín. Tyto pojmy nás provází celý náš život. Již od útlého věku, kdy se snažíme podvědomě postavit na vlastní nohy a dostat se na jiné místo, kdy nás někdo láká, přitahuje a motivuje nás k vynaložení úsilí se na takové místo jakkoliv dopravit. Tato vrozená zvědavost většinou lidí zůstává po celý život. Někteří rádi navštěvují památky, vykoupu se v moři či oceánu, další vyrazí za nejruznějšími sporty, zábavou, nebo prostě jen chtějí poznat místa, kam je srdce táhne.

Svět se neustále vyvíjí, co bylo dříve odlehlé je dnes dostupné, co bylo dříve často pouze sen, je dnes na dosah ruky. Cestovní ruch se stal nedílnou součástí světových ekonomik, životních stylů a nepopíratelným světovým trendem. V dnešním světě se jedná o celosvětově aktuální téma, které je zajímavé a pro mnohé velmi atraktivní. Spolu s osobní láskou k cestování a svému rodnému kraji – podhůří Orlických hor, především Novému Městu nad Metují, byl toto hlavní důvod motivace k volbě zpracovaného tématu.

Cestovní ruch zaznamenal v České republice především v posledních desetiletích nebývalý rozmach. A i přes fakt, že se Češi, Moravané a Slezané vydávají stále častěji do zahraničí, existuje velká skupina lidí, kteří uštěvávají v rámci svých cestovatelských aktivit na krásném území České republiky. Může nás také jen těšit, že se naše země stává i cílovou destinací zahraničních turistů z celého světa. Stímtom rozmachem jsou kladeny stále větší nároky na místní infrastrukturu, ubytovací kapacity, kvalitu stravovacích služeb, jazykovou vybavenost domácího personálu a mnohá další oblasti.

Cílem této diplomové práce je zejména zpracování aktuální situace v cestovním ruchu v oblasti Nového Města nad Metují, zpracování SWOT analýzy a krátkého dotazníku. Na základě zjištěných údajů jsem navrhl další možnosti rozvoje cestovního ruchu v této oblasti.

K dosažení těchto cílů byly použity informace z dostupné odborné literatury, internetu, odborných časopisů a v neposlední řadě informace poskytnuté radnicí Nového Města nad Metují. Velkým pomocníkem, zejména při hledání informací v zahraničních zdrojích, byla elektronická knihovna VŠB, kterou jsem se seznámil při studiu.

V první kapitole této práce popisují podrobněji cíle práce a metodu zpracování diplomové práce. Ve druhé kapitole se věnuji teoretickému základu, především definici

cestovního ruchu, jeho významu, rozvoji cestovního ruchu a jeho materiálně-technické základně. V neposlední řadě se zmíní o problematice Euroregionu úpříhraničí, kde se oblast Novoměstskanachází.

Vet řetíkapitole se v ěnujikonkrétníoblastiNovom ětsko, vymezenízájmovéoblasti, historii a popisu nejvýznamn ějších míst vkraji. Ve ětvrté kapitole se v ěnuji euroregionu Glacensis. Pátá kapitola je v ěnována mikroregionu Novom ětsko. Vnávaznosti na tyto kapitoly jsem se v šesté ěásti v ěnoval turistickému potencionálu zájmové oblasti. V sedmé kapitole jsem se zabýval analýzou sou ěasněho stavu. Osmá kapitola je zam ěřena na dotazovánímezituristyadomácímiobyvateli.

Vdeváté kapitole jsem zpracoval zjištěné výsledky potencionálu Nového Města nad Metují v cestovním ruchu do SWOT analýzy. Vdesáté kapitole se v ěnuji konkrétním návrhmadoporučenímprorozvojcestovníhoruchuvoblastiNovom ěstsko.

Je nezpochybnitelné, že oblast cestovního ruchu tvoří značnou část příjmu nejen státních ekonomik, ale také umožňuje obživu velké části lidí turisticky zajímavých oblastech. Česká republika v tomto není výjimkou a oblast Novoměstská obzvlášť. Mnozí lidé jsou zde na příjmech z cestovního ruchu přímo závislí a i v české společnosti se značnými příjmy v tomto odvětví. Jsem velice rád, že jsem se mohl ve své práci věnovat atraktivnímu, důležitému a zajímavému tématu – potenciálu Nového Městana dle Metujív cestovním ruchu.

1. Metodazpracovánía cíle práce

1.1 Postupyzpracováníapoužitémetyhledáníinforma cí

Předzátčkempsanísvéprácejsempečlivězvažoval,jakémetyhledáníazískávání informacíjevhodnépoužít.Pozkušenostechzestudiaipraxejsemserozhodl zvolitmetodu „pavoukového“ postupu. Od výchozího zdroje postupuji jen určitým směrem a pečlivě zkoumám příbuzenské shluky sdělenía informací.

Zvolený postup má následující průběh: Na začátku jsem si zvolil výchozí zdroj. V něm jsem našel zajímavé citace a na jejich základě jsem se dostal k dalším zajímavým pracím. Tento postup mi připadá nejvhodnější, zejména z důvodu užšího a konkrétnějšího zaměření práce: Navrhnutí možnosti zlepšení v cestovním ruchu v konkrétní a specifické oblasti České republiky.

Jako základní metodiku zpracování práce jsem si zvolil systémový přístup, který charakterizuje komplexní vnímání všech jevů. Systémový přístup je charakteristický nejen způsobem zpracování práce, ale i způsobem prezentace a přehlednosti práce. Především v teoretické části jsem nechtěl zahrnout čtenáře neuspořádaným kvantem informací, ale snažil jsem se podat informace smysluplné, efektivní a tykající se především praktické části.

Informace, jejich zpracování a následná prezentace jsou kmenovou součástí každé práce. Získávání informací musí být efektivní, informace musí být jak kvantitativně, tak především kvalitativně zpracované. Jak jsem se již zmíňoval výše, tak jsem zvolil „pavoukový“ postup hledání informací v odborné literatuře a internetu. Tento způsob jsem využil především v teoretickém podkladu. V první části sběru informací jsem shromáždil dostupná sekundární data o konkrétních objektech především z odborné literatury a internetu. V praktické části jsem použil i další zdroje – především zahraniční informační portály (především Polsko). To mi napomohlo zpracovat vhodný způsob dalšího zkoumání a zaměření se na konkrétní problémy. Sběr primárních dat probíhal pomocí rozhovorů s odborníky – přímo i nepřímo přes e-mail, a také rozhovorem se širší veřejností při dotazování.

Neméně důležitou oporou mi byli, informace získané od Městského úřadu v Novém Městě nad Metují. Dále také znalosti získané studií mapomocí doc. Lednického.

Při zpracování informací jsem se zaměřil především na jejich efektivnost a účelnost a jejich zpracování bylo využito následující základní metody:

Analýza – tato metoda se opírá o rozložení výzkumu na jednotlivé části a díky tomu lze snadněji získat podklady o vlastnostech, vazbách a návaznostech jednotlivých procesů. Nedílným předpokladem efektivní analýzy se stávají kvalitativní a kvantitativní správná data komplexního charakteru.

Syntéza – se vyznačuje tím, že za pomoci spořádaného rozboru získaných základních poznatků vucelením bloků silze vytvořit komplexní představu o zkoumaném objektu.

Abstrakce – nám pomáhá rozlišit nepodstatné a podkladové údaje od podstatných aspektů.

Komparace nebo-li srovnání – nám pomáhá porovnat a srovnat jednotlivé jevy a jejich odlišnosti a shodné prvky.

Dále jsem využil metody analogie, dedukce a extrapolace.

1.2 Cíle práce

Pod pojmem cíl si představíme dosažení žádaného stavu v určitém, předem stanoveném čase. Jedno z hlavních cílů bylo zkrátit časovou úseky hlavních milníků práce.

Mezi hlavní cíle mé práce jsem si zvolil vytvoření přehledu o potenciálu cestovního ruchu v oblasti Nového Města. Tvorbu SWOT analýzy potenciálu Nového Města nad Metují v cestovním ruchu a zpracování řízeného rozhovoru, kde jsem jako podklad využil vlastní dotazník. Dále vyhodnocení těchto informací a jejich zpracování vucelené podobě.

Nejdůležitějším cílem této práce je navrhnout možnosti pro zlepšení cestovního ruchu z manažerského pohledu. Důležité bylo navrhnout opatření reálná a realizovatelná.

Mezi podstatný a podřídný krok jsem zařadil určení vymezení oblasti Nového Města – vyznačení okruhu kolem Nového Města nad Metují, kam sem už turistové dostávají čínské kole. Hlavním důvodem bylo neodvádět svoji pozornost jinam, a také zahrnout do své práce i velice důležité polské pohraničí.

2 Teoretický základ

2.1 Vývoj cestovního ruchu a jeho současná charakteristika

Cestovní ruch není zdaleka tématem jen posledních let. Lidé začali cestovat již v dávných dobách. Prvotním účelem nebylo vždy poznávání dalekých krajín, ale měly z nich hlavní motivy cestovat – obchod, hledání lepšího místa k životu, útěk před nepřítelem a další důvody. Cestovní ruch má v dnešní době již zcela jinou podobu. Změnily se především motivy cesty. Mezi hlavní motivy patří především poznání, chuť objevovat, snaha o seznámení se smíšenou kulturou a obyvateli. Další podstatnou skupinou motivů jsou oblasti obchodní, pracovní či turistické. Každý si pod pojmem cestování představitel jiného, základ je ale vždy stejný: Přemístění se, pobyt na jiném místě než v místě trvalého bydliště a poznání nových krajín.

2.1.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch se vyvíjel po celá staletí. Abychom mohli popsat základní milníky cestovního ruchu a charakterizovat jeho současnou podobu, je nezbytné určit si, co si pod pojmem cestovní ruch představujeme. V odborné literatuře se definice často liší a mají na problematiku různý pohled. Pro účely této práce se ale nejlépe hodí definice Světové organizace cestovního ruchu (WTO) z roku 1991:

"Cestovní ruch znamená dočasnou změnu místa pobytu, tj. cestování a přebývání mimo místo trvalého bydliště, ne déle než 1 rok, zpravidla ve volném čase za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi"¹.

Světová organizace cestovního ruchu (anglicky United Nations World Tourism Organisation-UNWTO) je specializovaná agentura se statutem Organizace spojených národů a vedoucí mezinárodní organizace v oblasti cestovního ruchu. Její sídlo je v Madridu.²

2.1.2 Historické milníky v cestovním ruchu

Cestovní ruch prošel dlouhým vývojem. Přemístění se nikoliv za účelem vojenským či obchodním, ale za rekreací, poznáním, touhou poznat nová místa a kultury, začali lidé již

¹Zdroj: [http://www.unwto.org/index.php\(Anglicky\)\(8.2.2010](http://www.unwto.org/index.php(Anglicky)(8.2.2010)

²Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A1_organizace_cestovn%C3%ADho_ruchu (10.2.2010)

před mnoha staletími. Základní charakteristiku zcelo světového pohledu můžeme shrnout do následujících bodů:

I. Prvopočátky cestovního ruchu: 480 př. n. l. – 16. století

II. Začátky moderního cestovního ruchu: 17. století – 19. století

III. Novodobý cestovní ruch: po I. světové válce – do roku 1948 a období 1949–1989

IV. Současné období: po roce 1990³

2.1.3 Předpoklady pro rozvoj současného cestovního ruchu

Pro nás je nejdůležitější období čtvrté, označované jako současný cestovní ruch. Období po pádu „východního bloku“, kdy došlo k dramatickému nárůstu cestovního ruchu v celé Evropě. Hlavními důvody byly svoboda pohybu a možnost rozvoje soukromého sektoru. V současné době jsou nejvíce zmiňovány tři následující předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu:

1. Svoboda pohybu – možnost a právo měnit místo pobytu a svobodně překračovat státní hranice.

2. Volný čas – předpoklad vzniku cestovního ruchu, jako zprostředkovatele reakce, poznání a styku mezi lidmi.

3. Dostatek volných finančních prostředků⁴.

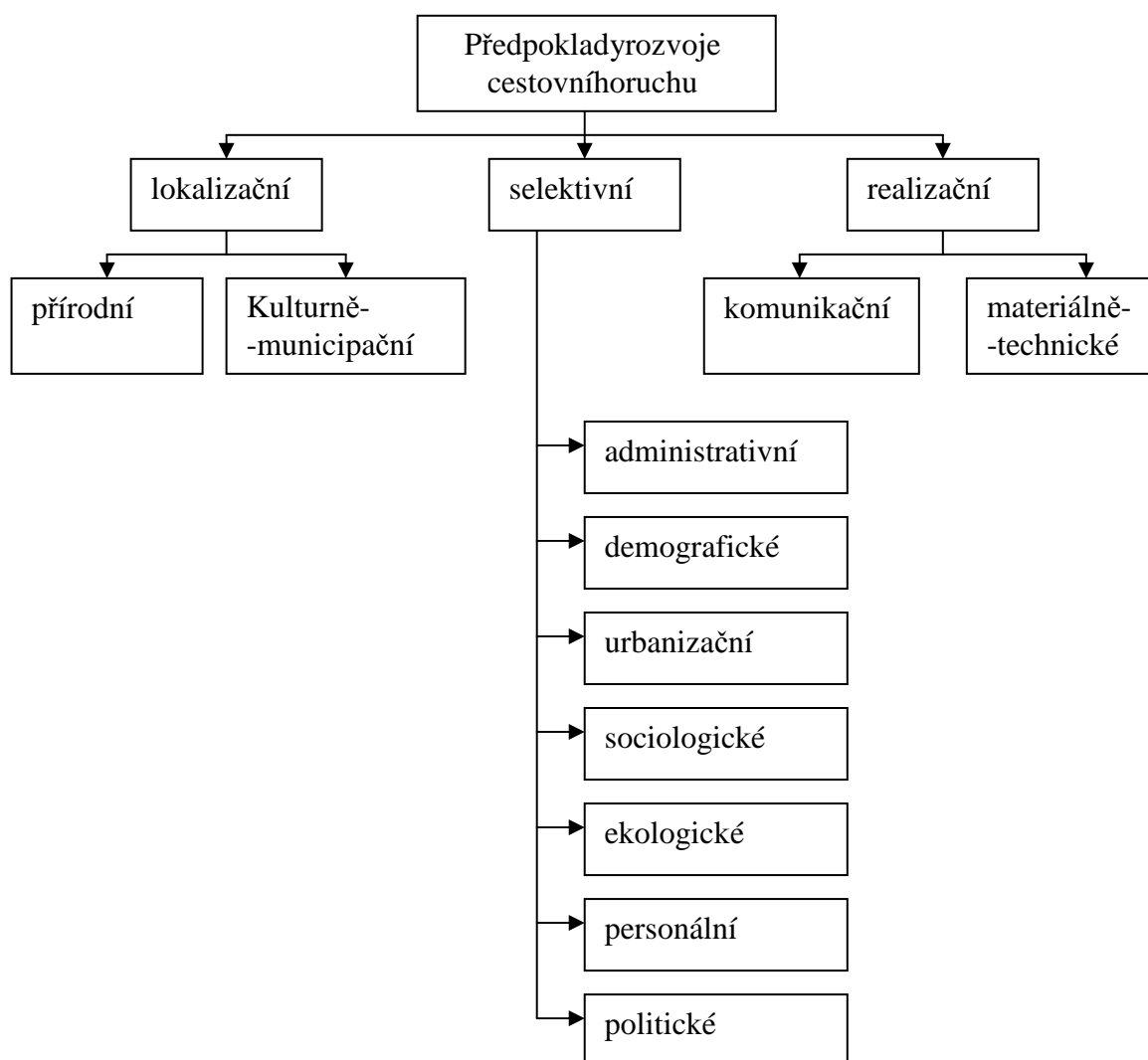
Tyto předpoklady odpovídají ve svém základě na otázku, jestli je možné, aby knám potenciální host mohl přijet. Dále jestli má dostatek volného času a finančních prostředků na realizaci své cesty a pobytu.

Pokud jsou tyto základní předpoklady splněny, je důležité zahrnout i další předpoklady. Pokud má již potenciální host možnosti přicestovat, je důležité, aby místo jeho cesty splňoval následující parametry rozvoje cestovního ruchu:

³Zdroj: <http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=116> (8.2.2010)

⁴Zdroj: HESKOVÁ, M. a kol. Cestovní ruch pro vyšší a odborné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3

Celkový pohled na předpoklady rozvoje cestovního ruchu, představuje následující graf č. 2.3.1a:

Zdroj: DROBNÁ, D.; MORÁVKOVÁ, E. *Cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004. ISBN 80-7168-901-7

Lokalizační předpoklady – často se jedná o prvotní impulzy k návštěvě. Jedná se o určující aktivity cestovního ruchu, umístěné dle určité oblasti či lokality. Při různých předpokladech určují místo, kde se mohou tyto aktivity nadále rozvíjet. V základu se dělí na:

- přírodní atraktivity - povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna atd.
- kulturně-municipační-historické - které vyplývají z výsledků tvořivé činnosti člověka a souvisejí s historickým vývojem území - historické památky, muzea, galerie, archeologické lokality, technické památky, významné parky i památky lidové architektury.

Selektivní předpoklady - vyjadřují způsob působlosti společnosti dané oblasti či země, podílet se na cestovním ruchu aktivně i pasivně, tzn. přijímat účastníky cestovního ruchu i stávat se jimi. Umožňují vybrat ty pracovníky nebo ty oblasti, které mají nejlepší předpoklady pro účast na cestovním ruchu.

Realizační předpoklady - umožňují uskutečnit nároky účastníků cestovního ruchu v oblastech s příznivými lokalizačními podmínkami. Umožňují dopravit se do těchto míst a využívat je k pobytu, rekreaci a dalším aktivitám. Dále se dělí na:

Dopravní předpoklady: Patří mezi základní podmínky. Opírá se o dostupnost území a rozhoduje nejen o možnosti dopravního spojení, ale zejména o hustotě a kvalitě dopravní sítě.

Materiálně-technické předpoklady: Vyjadřují vybavení území ubytovacími, stravovacími, zábavními, kulturními, sportovními a dalšími zařízeními, která uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Kapacita těchto zařízení je do jisté míry určující pro množství návštěvníků, kteří mohou dané území využít.⁵

2.1.4 Specifika cestovního ruchu

Cestovní ruch má několik významných specifikací, které mohou přispět k tomu, že někteří lidé se například bojí podnikání v cestovním ruchu, nepovažují ho za významný, případně mu nepřikládají takový význam jako jiným odvětvím služeb. Musíme si uvědomit, že turistika je:

- nehmotná: nelze ji vyzkoušet, než ji koupíme
- pomíjivá: nemůžeme ji skladovat, nelze „uskladnit“ kapacitu hotelových pokojů či míst v dopravních prostředcích
- subjektivní: všichni účastníci jsou součástí vlastního turistického zážitku všech ostatních účastníků⁶

⁵Zdroj: Cestovní ruch pro vyšší odborné školy, M. Heslová kol., upraveno autorem, využito z vlastní bakalářské práce: J. Matoulek: Cestovní ruch: manažer hotelu Horizont, 2008

⁶Zdroj: LEDNICKÝ, V. kol., Možnosti využití klastrů v cestovním ruchu, 1. vyd. Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. ISBN 978-80-7248-508-6

2.2 Současný cestovní ruch v České republice

2.2.1 Vývoj současného cestovního ruchu v České republice

Novodobý cestovní ruch se začal formovat na počátku 20. století. Postupně se stal jednou z hlavních součástí národního hospodářství. Jedná se o jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví. Z pohledu České republiky si prošel následujícími nejdůležitějšími milníky:

První etapa – do 1. světové války (r. 1914) – velký vliv vyspělé Evropy, rozvoj výroby, větší fond volného času, rozvoj materiálně-technické základny. V České republice vznikl tramping – české originální specifikum.

Druhá etapa – období mezi světovými válkami (1918–1939) – snaha o ozdravení národní ekonomiky, větší omezení hranicích, rozvoj kapitálových společností cestovním ruchem, kladen větší důraz na zimní sezónu.

Třetí etapa – období po druhé světové válce (1945–1989) – růst fondu volného času, vzpomínání na 2. světovou válku, větší zásah státu. Omezení, uzavření hranic na západ, rozvoj domácího cestovního ruchu, návštěvníci především z východního bloku, cílem cest především komunistické země.

Čtvrtá etapa – po pádu totalitního režimu (po roce 1989) – otevření hranic, dramatický rozvoj cestovního ruchu, vstup do Evropské unie, oživení jak tuzemského tak zahraničního cestovního ruchu. Velký počet obyvatel České republiky se vydává na zahraniční pobyty. Česká republika je tak významným cílem zahraničních turistů.⁷

Aktivní zahraniční cestovní ruch tvořili především účastníci cestovního ruchu ze států bývalého východního bloku (93%). Motivem pasivního zahraničního cestovního ruchu byly z více než 50% služební cesty a výrazně převažovaly výjezdy do socialistických států.⁸

---

⁷Zdroj: HESKOVÁ, M. a kol. Cestovní ruch pro vyšší odborné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3, upraveno autorem, čtvrtá etapa vytvořena dle osobního názoru

⁸Zdroj: <http://www.czechtourism.cz/pro-studenty/faq-casto-kladené-otázky/cestovní-ruch-v-cestovním-ruchu> (13.2.2010)

2.2.2 Hlavní význam cestovního ruchu pro Českou republiku

Česká republika má velmi výhodnou geografickou polohu, spohodlnou dopravní dostupností. Návštěvníci vyhledávají především přírodní krásy, historické památky, častotaké navštěvují lázeňská zařízení. Hojně také využívají sportovní zařízení.

Celé odvětví cestovního ruchu pro řináší České republice zglobálního hlediska neoddiskutovatelné přínosy a je pro naši zemi velice významným odvětvím.

Hlavní přínosy je znatelný zejména v následujících oblastech:

- vytváření rostoucího počtu pracovních míst v obcích a v regionech
- významně se podílí na tvorbě hrubého domácího produktu
- pozitivně ovlivňuje platební bilanci státu
- spolupodílí se na tvorbě příjmů státního rozpočtu
- má vliv na zvyšování příjmů místních rozpočtů
- přispívá ke stimulaci investičních aktivit.⁹

Bohužel cestovní ruch pro řináší i některá negativa:

- příliš rychlá a neohleduplná výstavba zařízení pro cestovní ruch
- potlačování a řízení působování místního obyvatelstva
- masový turismus už poškozuje přírodní prostředí
- růst kriminality – prostituce, drogy
- často i stupňování rasové nenávnosti¹⁰
- příjmy jsou sezónní, mimo sezónu nastává problém s udržováním obyvatelstva
- dynamicky se měnící prostředí s poměrně nestálou poptávkou
- velké investice do výstavby turistického zařízení

⁹Zdroj: <http://www.turistika-olafek.estranky.cz/stranka/vyvoj-cestovniho-ruchu> (8.2.2010)

¹⁰Zdroj: <http://www.turistika-olafek.estranky.cz/stranka/negativa-cestovniho-ruchu> (17.3.2010)

2.2.3 Současné jevy v České republice v oblasti cestovního ruchu

V dnešním světě se vše vyvíjí rychle rostoucím tempem. Mnoho oblastí se více či méně podobá trendům moderní doby. Ani cestovní ruch není výjimkou. V České republice lze v současné době v cestovním ruchu pozorovat mnohé změny a trendy. V následujícím výčtu jsem se pokusil zachytit ty nejzajímavější z nich, které jsou zároveň důležitými pro účely této práce.

- Počet příjezdů zahraničních turistů do země v roce 2009 klesl o čtyři procenta na 880 milionů, což je nižší než v roce 2003.¹¹
- Dramaticky se snížil počet cestovních kanceláří a cestovních agentur. Některé cestovní kanceláře a agentury musely ukončit svoji činnost bankrotem. Po velkém boomu v roce 1999, kdy na českém trhu působilo přes 1200 cestovních kanceláří a cestovních agentur, jich bylo v roce 2005 již jen kolem 800. K dubnu 2008 jich bylo evidováno 946.¹²
- Stále důležitějším zdrojem informací v oblasti cestovního ruchu se stává internet a televize. Obyvatelé České republiky velice často získávají data prostřednictvím těchto médií – viz příloha č. 1, výzkum agentury Median, nejoblíbenější zdroj informací.
- I přes snížení počtu cestovních kanceláří a agentur nastal z pohledu celé České republiky dramatický nárůst příjmů z cestovního ruchu. V mezinárodním cestovním ruchu byl v roce 2004 příjem 4,2 mld. USD a v roce 2009 již 7,7 mld. USD, viz kapitola 2.3. Ekonomický význam cestovního ruchu.
- Cestovní ruch je důležitou součástí národní ekonomiky. V roce 2006 vytvořil sektor cestovního ruchu objem 68,5 mld. Kč, což činilo 2,14 % HDP.¹³
- Oblast cestovního ruchu je také významným zaměstnavatelem. V roce 2006 cestovní ruch zaměstnával 109,3 tis. lidí, tedy 2,3 % ze všech zaměstnaných.¹⁴
- Česká republika se více prezentuje v zahraničí a dostává se do širšího podvědomí lidí daleko od hranic naší vlasti.
- Česká republika je součástí Evropské unie a stala se významnou turistickou destinací v Evropě.
- Vliv celosvětového trendu globalizace je nedílnou součástí cestovního ruchu.

¹¹Zdroj: [http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2010/pocet-turistu-klesl-2009-o-4-procenta/1001862/56099/\(11.2.2010\)](http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/leden-2010/pocet-turistu-klesl-2009-o-4-procenta/1001862/56099/(11.2.2010))

¹²Zdroj: <http://www.czechtourism.cz/pro-studenty/faq-casto-kladene-otazky/podnikani-v-cestovnim-ruchu-ck-zamestnanost/>

¹³Zdroj: www.mmr.cz/Koncepcie-státní-politiky-v-cestovním-ruchu hůna období 2007-2013

¹⁴Zdroj: www.mmr.cz/Koncepcie-státní-politiky-v-cestovním-ruchu hůna období 2007-2013

- Rozšíření služeb pomocí franchisingu. Zejména v stravování a zábavě (např. kina).

Změny v spotřebitelském chování:

- Zvedla se úroveň činnosti klientů – jak domácí, tak zahraniční – na kvalitu služeb.
- Zahraniční klienti předpokládají znalost jejich jazyka, případně alespoň angličtiny a němčiny.
- Zvedla se zájem o zájezdy LAST-MINUTE.
- Znatelně vzrostlo využívání letecké dopravy. Veškerá naše mezinárodní letiště jsou využívána.¹⁵ Nejvíce letů je realizováno v Praze. V turistické sezóně od dubna do září roku 2008 odbavilo letiště Praha 7,5 milionů cestujících, což je o 4,7% více než v roce 2007. Celkově v roce 2007 odbavilo téměř 12,3 milionů cestujících, v roce 2008 bylo odbaveno 12 551 548 pasažérů. V roce 2009 dopadla i na leteckou dopravu hospodářská krize. Bylo odbaveno pouze 11 643 366 cestujících, tedy o 7,8% méně než v roce 2008.¹⁶
- Míří k nám stále více turisté z východu, především z Ruské federace. V roce 2006 navštívilo hlavní město Prahu 238 783 turistů z Ruské federace, v roce 2007 to bylo již 322 783 turistů z Ruské federace¹⁷ a v roce 2008 více než 350 tis. Turisté z Ruské federace také nejvíce utrácejí, v průměru 20 580 Kč za pobyt, oproti všem ostatním zahraničním turistům, kteří utratí v průměru 3 883 Kč. Turisté z Ruské federace mají také nejvíce řazení nocování v České republice v průměru 6 nocí na pobyt.¹⁸
- Zákazníci vyhledávají také netradiční zážitky, například vyhlídkové lety, prohlídky též bysurovin, extrémní lyžování apod.
- Vzrostla obliba seniorského cestovního ruchu. Trend především z Německa a rozšířil se i do České republiky, Polska a Slovenska.
- Deník Pittsburgh Post Gazette ocitoval prezidenta C. K. Gulliver's Travels, který upozornil na zvýšený zájem turistů z USA a Kanady o východoevropské destinace, především Prahu, Budapešť, Polsko a Rumunsko.¹⁹

¹⁵ Mezinárodní letiště v ČESKÉ REPUBLICE jsou v těchto: Praha, Brno, Ostrava, Pardubice a Karlovy Vary.

¹⁶ Zdroj: http://www.prg.aero/cs/site/aktuality/aktualne/tiskove_zpravy/tz_aktual/provozni-vysledky-2009.htm (18.3.2010)

¹⁷ Zdroj: <http://cestovani.idnes.cz/ruska-invaze-v-cesku-po-40-letech> (19.3.2010)

¹⁸ Zdroj: <http://www.irucz.ru/cz/zpravy/1-/102000000000-ceska-republika/000-/102000610000-praha-hlm/401-neuvedeno/18323-chrante-ruske--turisty-jsou-nejbohatsi-klientelou-v-cesku-%28video%29/> (19.3.2010)

¹⁹ Zdroj: [http://www.post-gazette.com/pg/08356/936131-37.stm\(Anglicky\)](http://www.post-gazette.com/pg/08356/936131-37.stm(Anglicky))

2.2.4 Souhrnná statistika

V odborné literatuře a v internetových zdrojích se dá nalézt opravdu velké množství statistik po čtůnávštěv, ubytovacích zařízení, rozdělení apod. Pro celistvost a úplnost uvádím přehlednou statistiku v tabulce č. 2.2.1 Souhrnné počty ubytovacích kapacit a počty hostů v České republice v tisících. Tato práce samozřejmě zahrnuje jak turistické domácnosti, z České republiky, tak zahraniční. Statistika zahrnuje vývoj posledních několik let. I při snaze o maximálně přesnou statistiku se nemůžeme vyhnout nepřesnostem, způsobených zejména neúplností údajů z různých soukromých a nahlášených ubytovacích zařízení.

Tabulka 2.2.1 Souhrnné počty ubytovacích kapacit a počty hostů v České republice

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hromadná ubytovací zařízení ²⁰	7469	7703	7869	7926	7640	7605	7616	7845	7705
vtom podle kategorie:									
hotely a podobná ubytovací zařízení	3960	4112	4335	4377	4311	4278	4314	4559	4482
vtom:									
hotely*****	11	13	18	21	28	34	35	39	41
hotely****	141	158	199	219	241	252	274	321	360
ostatní hotely	1716	1732	1674	1639	1601	1596	163	1	1659
penziony	2092	2209	2444	2498	2441	2396	2374	2	540
kempy	471	480	481	475	476	499	512	516	509
chatové osady turistické ubytovny	1093	1112	1086	1069	984	968	946	959	941
ostatní jinde uvedené	1945	1999	1967	2005	1869	1	860	1844	1811
Pokoje	169 655	169 395	170 645	170 717	164 675	164 516	167 582	172 560	180 162
Lůžka	437 440	440 314	445 611	446 096	433 214	433 211	441 968	451 707	466 832
Místaprostanyakaravany	41692	42737	47036	45294		48743	51798	53338	53967
Hosté v tis. osob	10864	11283	10415	11346	12220		12362	12725	12961
vtom: ²¹									
nerezidenti	4773	5405	4743	5076	6061	6336	6435		6680
rezidenti	6091	5878	5672	6271	6158	6026	6289	6	281
Přenocování v tis.	44200	39122	37110	39343	40781	4	0320	41448	40831
vtom:									
nerezidenti	15597	17255	15569	16511	18980	19595		20090	20610
rezidenti	28603	21867	21541	22833	21800	20725	2	1357	20221
Průměrný počet přenocování	4,1	3,5	3,6	3,5	3,3	3,3	3,3	3,2	3,1
vtom:									
nerezidenti	3,3	3,2	3,3	3,3	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0
rezidenti	4,7	3,7	3,8	3,6	3,5	3,4	3,4	3,2	3,1

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cestovni_ruch_od_roku_1989#10

²⁰ Poznámka: Data z individuální ubytovací zařízení nejsou k dispozici.

(http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cestovni_ruch_od_roku_1989#10)

²¹ Vysvětlení pojmů: Nerezidenti = zahraniční hosté, Rezidenti = domácí hosté (obyvatelé České republiky).

Komentář k nej důležitějšímu bodu souhrnné statistiky:

Počet hromadných ubytovacích zařízení se nijak výrazně v průběhu posledních let nezměnil. Na jedné straně můžeme tento trend specifikovat nasyceností domácího trhu kapacitami, na straně druhé signalizuje, že cestovní ruch je z tohoto pohledu v České republice stabilní veličinou. Můžeme konstatovat nárůst počtu zákazníků s vyššími požadavky. Možnosti především tuzemských turistů se zvýšily a turisté mají zájem o luxusnější ubytování. Tento trend sleduje nárůst počtu hotelů lepší vybavenosti. Naopak pokles počtu zařízení, u kterých bychom mohli sledovat zatačování.

Přilivem především turistů z Nizozemského království, kteří mají ve velké oblibě pobyt ve vlastních karavanech, se odrazil nárůst počtu míst pro stanování karavanů.

Pokud zohledníme domácí a zahraniční hosty, můžeme konstatovat, že turisté ze zahraničí si Českou republiku vybírají jako cíl své cesty daleko častěji. Zavedením můžeme považovat nárůst důchodů z zahraničí a uspokojení jejich potřeb vyšší kvalitou našich ubytovacích zařízení. Domácí hosté se ubytovávají téměř konstantně ve stejných počtech.

2.3 Ekonomický význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je nezanedbatelným, naopak velice významným odvětvím hospodářského života v České republice. Především v turisticky atraktivních regionech umožňuje zaměstnání velkého počtu obyvatelstva, ale především je velkým zdrojem příjmů. Velice zajímavě zhodnotil význam cestovního ruchu guvernér České národní banky Zdeněk Tůma:

„Určitě podle mne platí, že vazba cestovního ruchu na vývoj zbytku ekonomiky je poměrně volná. Jistě specifická povaha cestovního ruchu je dána také podstatným vlivem na platební bilanci. Cestovní ruch ale rozhodně nemůžeme považovat za ekonomicky daleko větší význam než dnes, máme proto přirodní, kulturní a historické předpoklady.“²²

2.3.1 Příjmy a výdaje cestovního ruchu – platební bilance státu

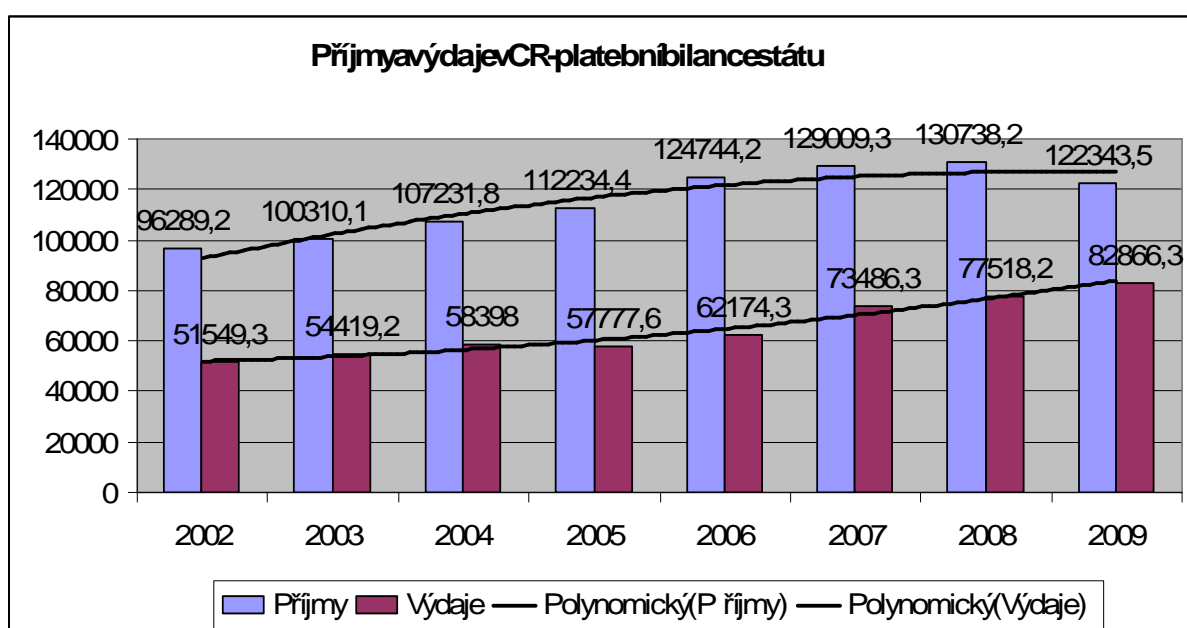
Česká národní banka uveřejňuje pravidelně platební bilanci státu. Platební bilance, přesněji platební bilance zahraničního obchodu, je první vyjádření ekonomických transakcí

²²Zdroj: Rozhovor s guvernérem České národní banky Zdeňkem Tůmou, http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2006/cl_06_060505.html

mezi určitou zemí a jejími zahraničními partnery za určité období (běžně za účetní rok). Platební bilance zahrnuje export a import služeb a zboží, příchozí i odchozí zahraniční investice, dary a přesuny finančních prostředků.²³

Z platební bilance státu je patrné, že příjem z cestovního ruchu je daleko větší, než výdaje na cestovní ruch. Trend je rostoucí. Drobný pokles příjmů v roce 2009 můžeme připisat zejména hospodářské krizi, která přinutila velké množství jak zahraničních, tak domácích spotřebitelů omezit své aktivity v oblasti cestovního ruchu. I přes celosvětovou hospodářskou krizi Českou republiku dramaticky dlouhodobý úbytek turistů zatím nepostihl.

Graf 2.3.1b Vývoj platební bilance v oblasti cestovního ruchu

Zdroj: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>

2.3.2 Příjmy a výdaje v mezinárodním cestovním ruchu

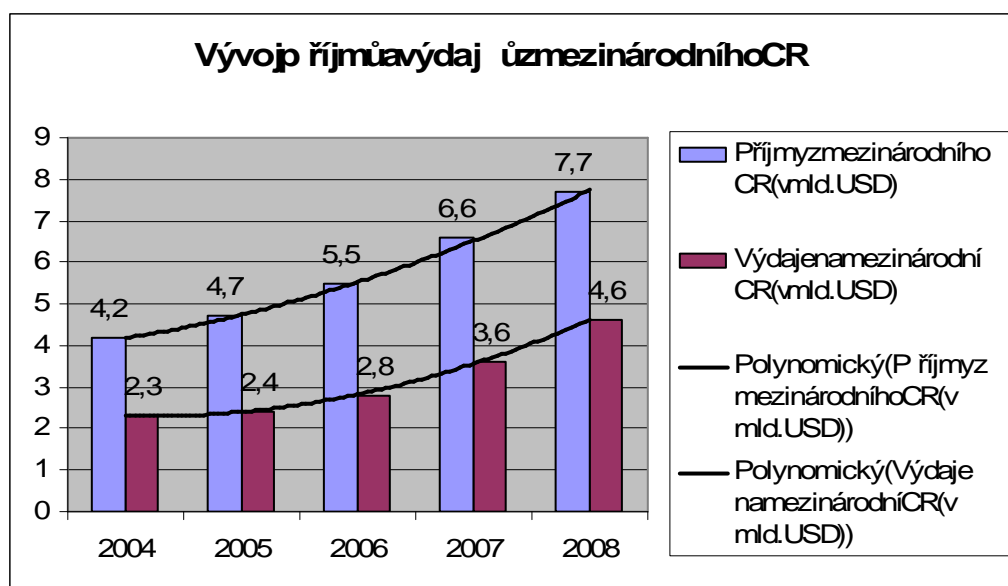
Portál CzechTourism uvádí řadu statistik o příjmech a výdajích z mezinárodního cestovního ruchu v České republice. Vývoj příjmů a výdajů z mezinárodním cestovním ruchu ukazuje přehledně následující tabulka č. 2.3.1 Vývoj příjmů a výdajů z mezinárodním cestovním ruchu:

²³ Zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Platebn%C3%AD_bilance

Tabulka 2.3.1 Vývoj příjmů a výdajů z mezinárodního cestovního ruchu

	2004	2005	2006	2007	2008
Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu (v mld. USD)	4,2	4,7	5,5	6,6	7,7
Výdaje na mezinárodní cestovní ruch (v mld. USD ²⁴)	2,3	2,4	2,8	3,6	4,6
Podíl příjmů z cestovního ruchu na HDP (v %)	3,8	3,7	3,9	3,8	3,5
Podíl příjmů z cestovního ruchu na vývozu (v %)	6,2	6	5,8	5,4	5,5
Podíl příjmů z cestovního ruchu na příjmech ze služeb (v %)	43,4	39,7	38,7	38,7	34,7

Zdroj: http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/28_07_09_statistiky_letak2008_cz.pdf

Graf 2.3.2 Vývoj příjmů a výdajů z mezinárodního cestovního ruchu

Zdroj: Vlastní tvorba

Jak tabulka, tak graf nám ukazují jasný a nezanedbatelný nárůst příjmů z mezinárodního cestovního ruchu. Z grafu č. 2.3.2 lze přehledně a za pomoci porovnané spojnicetrendu zjistit, že nárůst příjmů a výdajů z mezinárodního cestovního ruchu je znatelný, rostoucí a bez výraznějších výkyvů trendu. Dle mého názoru má cestovní ruch velkou budoucnost a bude se stále významněji rozvíjet.

²⁴Kurzy 20.2.2010 USD/CZK Exchange: valuty nákup 18,7, valuty prodej 19,2, devizy nákup 18,9, devizy prodej 19,0, zdroj: <http://www.sfinance.cz/osobni-finance/kurzovni-listky/index.phtml>

2.4 Materiálně technická základna cestovního ruchu

Materiálně technická základna je v cestovním ruchu nezbytnou součástí a velice důležitým realizačním předpokladem pro cestovní ruch. Umožňuje účastníkům realizovat služby cestovního ruchu, jejich aktivity. Poskytuje jim jak možnost dopravy, domů a pobytu, tak služby v místě pobytu, dopravu zpět a doprovodné služby. Vybavenost materiálně technickou základnou vzrůstá a je důležitým faktorem při rozhodování o navštívení dané lokality.

Základní rozdělení materiálně technické základny cestovního ruchu:

- doprava,
- stravovací služby,
- ubytovací služby,
- služby cestovních kanceláří, agentur,
- sportovní rekreace a řízení,
- doplňkové služby: finanční služby, směnárny, prodej suvenýrů a předmětů souvisejících s cestovním ruchem apod.²⁵

Materiálně technická základna zaznamenala významný rozvoj nejvíce po roce 1989, kdy do České republiky začali mířit ve velkém počtu i zahraniční turisté, a sportovní nároky se zvýšily. Prvotní rozvoj materiálně technické základny cestovního ruchu byl dramatický nejprve v Praze, o něco později v Krkonoších, především v městech Harrachov a Špindlerův Mlýn. Srostoucí oblibou lázeňského cestovního ruchu také v Karlových Varech a Mariánských Lázních. V posledních letech nastala mohutná výstavba materiálně technické základny cestovního ruchu i v dalších regionech a oblastech České republiky.

2.5 Typologie cestovního ruchu

Typologie cestovního ruchu je členěna podle různých kritérií, nejčastěji podle účelu a charakteru. Oznáčení druhů cestovního ruchu je velice rozdílné. Pro účely této práce musíme vzít v potaz následující základní členění:

Druhy cestovního ruchu – posuzujeme na základě motivace (účelu) účastníka cestovního ruchu. V základu dělíme na: Rekreaci, sportovní, dobrodružný, myslivecký,

²⁵ Zdroj: <http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=116>

rybářský, náboženský, lázeňský, zdravotní, obchodní, kongresový a stimulační cestovní ruch.²⁶

Formy cestovního ruchu – posuzujeme příčiny a formy, které cestovní ruch přináší. Vzákladu dělíme podle: počtu účastníků, způsobu dopravy, věku účastníků, délky pobytu, převažujícího místa pobytu, ročního období-sezóny, použitého dopravního prostředku. Dále je možno zvážit úvahu: Geografické, dynamické a sociologické hledisko.²⁷

V dnešním světě, který je stále rychleji se rozvíjející, je důležité uvědomit si, který druh či forma cestovního ruchu je pro nás směrodatná, toto však pouze orientačně. Různá typologie se dnes navzájem kombinují a prolínají. Důležité se striktně pouze jednoho druhu či formy je krátkozraké a zdlouhodobého hlediska je nerealné udržet se jen s jednostranným zaměřením.

V příloze č. 2 nalezneme pro kompletnost Slovník pojmů v cestovním ruchu, který následující kapitoly doplňuje.

2.6 Městský a římský cestovní ruch

Jedná se o nejdůležitější oblast z pohledu praktické části této práce. Městský a římský cestovní ruch je jednou z nejvýznamnějších složek cestovního ruchu v České republice.

2.6.1 Městský cestovní ruch

Jedná se o jakýkoliv pobyt návštěvníků v městě. Jejich hlavním cílem je především celkový zážitek z návštěvy. Motivem mohou být tři jeho charakteru:

Pracovní motiv – jedná se o služební, obchodní a kongresový cestovní ruch.

Turistický motiv – jedná se o kulturní, vzdělávací, nákupní a zdravotní cestovní ruch.

Dalším motivem může být návštěva přírodních či známých.

²⁶Zdroj: HESKOVÁ, M. a kol. Cestovní ruch pro vyšší a odborné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3

²⁷Zdroj: HESKOVÁ, M. a kol. Cestovní ruch pro vyšší a odborné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3

borné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN

orné školy, 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN

Městský cestovní ruch je velice důležitý pro města samotná a především může být významným zdrojem nemalých finančních prostředků. Téměř každému městu lze svést turisty a návštěvníky. Na mnoha místech v České republice můžeme nalézt spoustu zajímavých míst k návštěvě. Samotné město musí tyto oblasti umět „prodat“. Dostat je do povědomí potenciálních návštěvníků a nabídnout je dostatečně atraktivně a zajímavě. Případně návštěvníky motivovat k dalšímu, opakovanému návštěvám. Nedílnou součástí je i péče o zajímavá místa a podpora jejich rozvoje.

2.6.2 Příměstský cestovní ruch

Příměstský cestovní ruch se realizuje v okolí města, tam kde jsou vhodné podmínky pro jeho rozvoj – zajímavé lokality, památky, přírodní zajímavosti apod. Jedná se většinou o krátkodobé návštěvy, tedy jednodenní výlety s návratem do místa pobytu, ve výjimečných případech je výlet spojen s přesnocováním. Příměstský cestovní ruch je atraktivní možnost rozšíření a zpestření pobytu v městě. Důležitá je dopravní dostupnost, která se značně liší, dle oblastí místa pobytu. Většinou se udává okruh vzdálený od místa pobytu 40 až 50 km.

2.6.3 Nové trendy v městském a příměstském cestovním ruchu z pohledu spotřebitele

V městském a příměstském cestovním ruchu lze pozorovat nové trendy, o které je z pohledu spotřebitele zaznamenáván zvýšený zájem.

- Zvýšila se poptávka po komplexních službách a balíčkách.
- Obecně je zvýšený zájem o poznávací turistiku.
- Zvýšený zájem o letišťev blízkost města, vyhlídkové lety, lety balonem.
- Místní i zážitková kuchyně.
- Seniorská a lázeňská turistika.
- Zájem o ubytování vyšší kvality (2* - 3* - 4*).
- Zvýšený zájem o tzv. „first minute“ nebo „last minute“ zájezdy (předpokládá se že v roce 2010 se prodá 40% „first minute“ a stejného čet, „last minute“ zájezdů).²⁸

²⁸Zdroj: In-magazín, příloha Hospodářských novin, číslo 11 – 17.3.2010

2.7 Euroregiony

Sjednocující se Evropa je jednoznačně významným trendem posledních 50 let. Volný pohyb osob, vznik společné měny Euro, odstranění překážek v podnikání i v zahraničí a v poslední řadě výrazný nárůst pohybu osob uvnitř Evropské unie. Sousedící státy jsou stále více provázány a oblast cestovního ruchu dostala značných a významných změn. Zajímavé jsou názory současněho eurokomisaře Štefana Füleho²⁹, uveřejněné v evropských novinách, ze kterých se smí dovodit citovat několik zajímavých myšlenek:

„Vztahy mezi Čechy a jejich sousedy se vyvíjely po staletí velmi nevyrovnaně. Geografická poloha naší země nás přivedla k prolínání kulturami, které nás obklopují. Po pádu železné opony se spolupráce v Evropě začala pomalu rozvíjet. Vstup České republiky do Evropské unie tyto tendence ještě posílil. Obce uzavírají partnerství, rozvíjejí společně projekty v příhraničních regionech a navzájem si vypomáhají pohraniční složky. Sousedské vztahy natěnější, ale zároveň nejvýznamnější úrovni, by samozřejmě mohly jít dále.“³⁰

Evropská unie se stala nedílnou součástí života v České republice. V hospodářství je dopad Evropské unie dramatickým cestovním ruchem výjimkou.

2.7.1 Předpokládaný vývoj úlohy Evropské unie v oblasti cestovního ruchu

Administrativa Evropské unie dlouho tápala v oblasti sjednocení hlavních myšlenek v cestovním ruchu. Tato situace se změnila až v roce 1996, kdy Evropský parlament přijal Zelenou knihu „Role Unie v oblasti cestovního ruchu“. Hlavním smyslem Zelené knihy je usnadnit a stimulovat úlohu Evropské unie v cestovním ruchu. Zelená kniha popsala činnosti prováděné v oblasti cestovního ruchu Evropskou unií. Nadále zmapovala předpokládanou hodnotu Společenství v oblasti cestovního ruchu. Neméně důležitou částí je předpoklad vývoje Unie v oblasti cestovního ruchu. Tato část řeší zejména následující otázky a problémy:

- redukce nebo eliminace specifických činností Společenství
- zachování současného rámce a postupných zásahů
- posilování činností Evropské unie a pomocí reálných existujících smluv

²⁹Současný český eurokomisař zodpovídný rozšiřování EU a politikou sousedství

³⁰Zdroj: Evropské noviny, 09/2009, SLOVO – Štefan Füle, str. 1

- směry vytváření politiky cestovního ruchu společenství³¹

2.7.2 Vznik euroregionů

V procesu sbližování Evropy, který začal již v 50. letech 20. století, začaly v příhraničních oblastech jednotlivých států vznikat problémy při přeshraniční spolupráci. V různých oblastech bylo potřeba projednat a sjednotit nejrozsáhlejší plány a postupy, které by byly efektivní jen za předpokladu, že budou přijaty v jedné oblasti na obou stranách hranice. Tyto tendence položily základ euroregionům. První euroregiony vznikly v zemích Beneluxu na jejich společné hranici s Německem. Velice rychle přinesly první zlepšení a začaly vznikat ve velké části celé Unii.

2.7.3 Přínos euroregionů

Nejdůležitějším přínosem je naplnění hlavní myšlenky jejich vzniku: Sdružení jednotlivých příhraničních oblastí uvnitř Evropy. Základním, „stavebním kamenem“ je princip dobrovolnosti. Organizace je v jednotlivých euroregionech různá. Od neorganizované podoby až po organizovanou a striktní spolupráci. Velkým plusem a přínosem je především to, že města, která jsou na obou stranách hranice, mohou řešit otázky, problémy a projekty společně. Svůj vývoj organizace se ustanovilo několik následujících základních cílů euroregionů:

Základní cíle euroregionů:

- spolupráce v územním plánování a uspořádání
- životní prostředí, jeho zachování a ochrana
- zlepšování životní úrovně obyvatel
- rozvoj a zlepšení infrastruktury přesahující hranice
- rozvoj pohraniční hosty a turistiky
- rozvoj kultury a mezilidských vztahů
- předcházení přeshraničních sporů
- vyřizování občanských stížností při přeshraničních sporech³²

³¹Zdroj: INDROVÁ, J. a kol. Cestovní ruch a Evropská unie
Praha, 2000. ISBN: 80-245-0084-1

– Vybrané kapitoly, Sborník prací, 1. vyd. VŠE

³²Zdroj: INDROVÁ, J. a kol. Cestovní ruch a Evropská unie
Praha, 2000. ISBN: 80-245-0084-1

– Vybrané kapitoly, Sborník prací, 1. vyd. VŠE

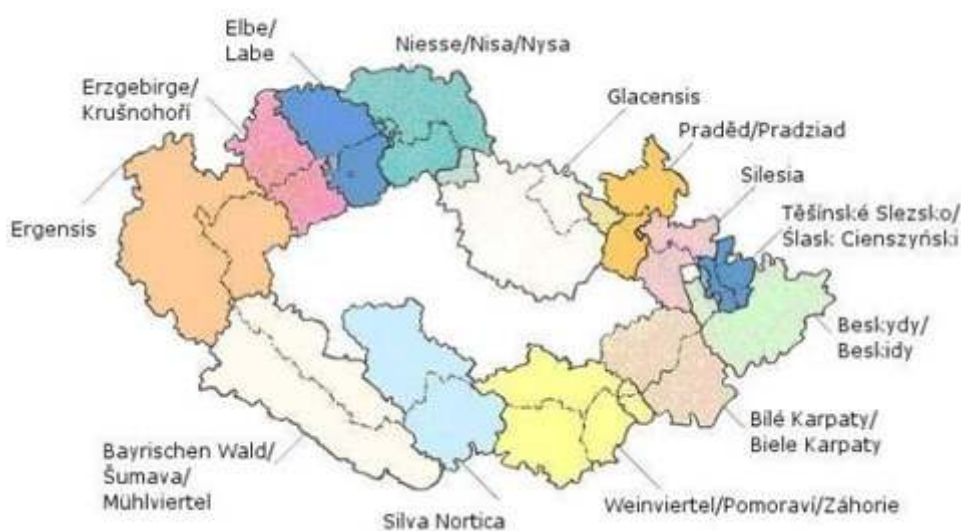
2.7.4 Euroregiony v České republice

V České republice začaly první euroregiony vznikat po roce 1991 a v dnešní době existují po celé její hranici. Nejprve vzniklo několik euroregionů na česko – německých a česko – polských hranicích.

Česká republika je často označována „srdcem Evropy“, má dlouhou a různorodou státní hranici a její sousedé ji ovlivňují v jejím každodenním chodu. Nejsme ostrovem, ale součástí Evropské unie, máme společná práva, ale zároveň i povinnosti. Euroregiony jsou důležitou částí přeshraniční spolupráce a mohou nám usnadnit život nejen v přehraních, ale mají významný dopad na celou Českou republiku i dobré vztahy s našimi různorodými sousedy. Nemůžeme se uzavřít svět, 21. století je v Evropě spojeno trendem prolamování hranic. V mnoha odvětvích je přeshraniční spolupráce nikoliv možností, ale v mnohém nutností. Cestovní ruch není výjimkou. Právě proto jsou euroregiony podstatným aspektem při jakémkoliv plánování cestovního ruchu.

Současný stav ukazuje následující mapa:

Obrázek 2.7.1 Mapa euroregionů v České republice

Zdroj: <http://www.euroskop.cz/8775/sekce/euroregiony---uvod>.

2.8 Mikroregiony

2.8.1 Důvod vznik mikroregionů

Efektivnost, spolupráce, sousedství a výpomoc jsou hlavní a společní jmenovatelé vznik mikroregionů. Jednotlivá, především menší města a obce, si začali uvědomovat, že jsou myšlenky, cíle a některé projekty, na které sami nestačí, ale na druhé straně jim velká uskupení neumožní provést dostatečně efektivní, potřebná, cílená a rychlá rozhodnutí. Tyto myšlenky daly podnět ke vzniku mikroregionů v České republice.

Se vstupem do Evropské unie se Česká republika a její obyvatelé museli vyrovnat mnohým změnami. Mikroregiony jsou nedílnou součástí tohoto procesu. Mnohé malé obce či města by si nemohly dovolit udělat samy takové změny, které by byly potřebné. Proto se začaly vytvářet mikroregiony – hlavní myšlenkou provázání a propojení společných zájmů.

Hlavním znakem a rysem mikroregionů je dobrovolnost, ochota a chuť spolupracovat. Hlavním motivem vzniku mikroregionů není příkaz, ale vlastní iniciativa. Mikroregiony se formují jako dobrovolné sdružení obcí se společným cílem, jehož snadněji dosáhnou pomocí vzájemné spolupráce.

2.8.2 Právní základ spolupráce

- na základě smlouvy uzavřené konkrétního úkolu

- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

- zakládání právnických osob podle Obchodního zákoníku dle více obcemi

Mezi mikroregiony se započítávají i svazky obcí podle zákona č. 128/2000 Sb., tak sdružení, která byla založena podle Občanského zákoníku (některé mikroregiony jsou stále ještě založeny podle staršího zákona č. 367/1990 Sb.).³³

---

³³Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Mikroregion> (16.2.2010)

2.8.3 Nejčastější okruh spolupráce

Mikroregiony v současné době nejvíce spolupracují v následujících otázkách:

- **Infrastruktura** – společné projekty při řešení infrastruktury. Pro život v každém regionu je velice důležitá jeho infrastruktura a napojení na další místa a v republice. Mnoha malých subjektů by samy nedokázaly realizovat a předvést prosadit návrh na účinné řešení infrastruktury. Při spolupráci a společném postupu v mikroregionu je šance na úspěšný projekt v oblasti infrastruktury daleko větší.
- **Kvalita života** – záležitosti ovlivňující kvalitu života jsou většinou komplexního charakteru. Dělení v jiných obcích či městech nás často přímě či nepřímě ovlivňuje. Společným postupem a řešením lze dosáhnout daleko lepšího, levnějšího a rychlejšího řešení v rámci mikroregionu, než samostatně.
- **Problémy přesahující hranice jiné obce** – se lépe řeší společnými postupy, poradou a základním společným cílem a myšlenkami.
- **Informace, zkušenosti** – jsou nedílnou součástí každé akce. Jejich sdílením mohou obce a města v mikroregionech dosáhnout lepších výsledků svými úsporami času a především finančních prostředků. Informace a zkušenosti jsou velice důležité pro další rozvoj.
- **Společný postup při jednání s ostatními subjekty.**

2.8.4 Rizika mikroregionů

Dle zkušeností nejstarších mikroregionů vznikl nejvíce komplikací v oblastech:

- **Unáhlený a nejasný vstup do mikroregionů.**
- **Přílišný rozchod zájmů.**
- **Neochota komunikace, špatná komunikace.**
- **Osobní ambice, přílišná stranění pouze některých obcí či městům.**
- **Zneužití pravomocí.**
- **Rozdílné potřeby měst a obcí v jednom mikroregionu.**
- **Nejasná a špatně formulovaná společná postupy.**

3 Popis regionu Novoměstsko a Nového Města nad Metují

V první části teoretického bloku jsem se věnoval popisu Nového Města nad Metují, jeho okolí, euroregionu a mikroregionu, kterého je Nové Město nad Metují součástí a také analýzu turistického potenciálu v oblasti.

3.1 Geografické a přírodní podmínky Nového Města nad Metují

Nové Město nad Metují leží ve východních Čechách, na úpatí Orlických hor. Nejbližšími velkými městy jsou Náchod (10 km) a Hradec Králové (35 km). Významná je dostupnost Krkonoš, blízkost p řehradu Rozkoš a náchodského hraničního přechodu s Polskem. Jedním z nejvýznamnějších p řínů v posledních letech byla stavba dálnice Praha–Hradec Králové D11. O poloze Nového Města nad Metují nejlépe vypovídá obrázek č. 3.1.1. Poloha Nového Města nad Metují v České republice, mapa:

Obrázek 3.1.1 Poloha Nového Města nad Metují v České republice

Zdroj: <http://www.mapy.cz>

3.1.1 Orlické hory a Podorlicko

Oblast Orlických hor a Podorlicka se rozprostírá v severní části východních Čech na území Královéhradeckého a Pardubického kraje, na pomezí polského Kladska a severní Moravy. Centrální pásmo tvoří více než 50 km dlouhý řeben, nejvyšším vrcholem Orlických hor je Kačenceňin pohádkové říše je Velká Deštná (1115 m. n. m.). Nejceněnější část Orlických

hor je od roku 1969 státem chráněná - vznikla Chráněná krajinná oblast (CHKO) Orlické hory.³⁴ Podrobnější mapku tohoto krásného území přináší obrázek č. 3.1.2 Mapa orlických hor a Podorlicka:

Obrázek 3.1.2 Mapa Orlických hor a Podorlicka

Zdroj: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/cz/orlicke-hory>

3.1.2 Klima, vodstvo, znečištění a kvalita ovzduší

V cestovním ruchu je velice důležitým faktorem klima, vodstvo, znečištění oblasti a kvalita ovzduší. Nové Město nad Metují a jeho okolí nemůže nabídnout příliš technických památek a míst, kde mohou být různé formy znečištění tolerovány vzhledem k cíli návštěvy. Nové Město nad Metují nabízí především historii a přírodu. Naše v této oblasti je situace v Novém Městě nad Metují a jeho okolí velice dobrá.

Nové Město nad Metují leží v přírodně mírně teplé klimatické oblasti. Bohužel Orlické hory a jejich okolí nepatří k výrazně teplému oblastem. Průměrná teplota vzduchu činí 7,6 °C, mezidubnemazáří je průměrně 14 °C. Avšak průměr v České republice činí 7,5 °C. Vlhkost vzduchu je poměrně vysoká, dosahující průměru 77%, v zimě až 87%. Roční úhrn srážek se pohybuje v průměru kolem 660 mm. Průměr v České republice je 660 mm.³⁵ V Novém Městě nad Metují je udáván v průměru 53 dnů s souvislou sněhovou pokrývkou a 54 slunečných dnů. Turisté musí počítat s tím, že se počasí několikrát během dne, častými dešťovými přeháňkami a v posledních letech nastal problém u turistů, kteří mají respirační potíže s obtížným dýcháním v vyšších polohách.

³⁴Zdroj: [http://www.kralovehradeckyregion.cz/cz/orlicke-hory/orlické-hory-a-podorlicko-26120/\(22.2.2010\)](http://www.kralovehradeckyregion.cz/cz/orlicke-hory/orlické-hory-a-podorlicko-26120/(22.2.2010))

³⁵Zdroj: Český hydrometeorologický ústav.

Nevýznamnějším vodním tokem je řeka Metuje. Protéká významnou částí města, obtéká historické centrum a protéká celým Krčínem. Bohužel má velké záplavové území a zejména v posledních letech způsobuje lokální záplavy. Na jižním cípu města protéká Janovský potok. Bohdašínský a Libchovský potok jsou levostrannými přítoky Metuje ve východní části města. Nejvýznamnější vodní plochou je ale blízká vodní nádrž Rozkoš. Označení „Východo české moravy“ je v regionu velice oblíbené. Rozkoš má veliký význam nejen v hospodářství a zavlažování, ale také v cestovním ruchu. Zřejmě nedaleká Česká Skalice z vodní nádrže velice profituje, díky kempu, pláži a dalším atrakcím.

Znečištění v Novém Městě nad Metují je zcela minimální a kvalita ovzduší je velice dobrá. V Novém Městě nad Metují ani v okolí nejsou významní průmysloví znečišťovatelé a tudíž ovzduší, krajina i město je velice čisté. V okolí neprobíhá kromě těžby dřeva žádná těžební ani důlní činnost.

Veškeré tyto faktory jsou dle mého názoru velkým přínosem nejen pro místní obyvatelstvo, ale především výrazně pomáhají cestovnímu ruchu.

3.2 Historie Nového Města nad Metují

Podhůří Orlických hor byla vždy specifická a pro mnohé lehké tajemná oblast. V minulosti to sem někteří táhlo a jiní se tímto místem vyhýbali. Někteří hledali v horách útočiště, jiní v nich viděli nebezpečí. Později lidé lákali, a další například dle silasamoty. Nové Město nad Metují si prošlo zajímavou historií.

První písemné záznamy se datují k 13. století, kdy vznikla osada Krčín, která jedné z nejstarších částí Nového Města nad Metují. Založení města se datuje k roku 1501 Janem Černickým z Kácova. Jako své sídlo si vybral plochou, těžce dostupnou skálu, ze které stran obtékanou řekou Metují. Dnes na tomto místě leží historické centrum města – Husovo náměstí. Město se začalo rozvíjet, a roku 1526 vyhořelo. Nastal krátký úpadek, ale mezilety 1532 až 1534 bylo pod vedením Vojtěcha z Pernštejna znovu vybudováno, již v renesančním stylu. Roku 1848 proběhla revoluce a město se zbavilo závislosti na vrchnosti. V 19. a 20. století nastalo dramatické rozrůstání a především rozvoj průmyslu. Geografická poloha a specifický ráz krajiny urychloval celkem jednoznačnou možnost výstavby – podél řeky Metuje. Město je díky tomu tvořeno harmonickým celkem. Zásahy průmyslu byly prováděny velice citlivě, a proto průmyslová zóna nijak nenarušuje historický ráz města. Itoto jsou důvody pro velkou možnost rozvoje cestovního ruchu.

V novodobé historii města se odehrálo mnohé. V první třetině 20. století rodina Bartoňů upravila a zrekonstruovala zámek a výrazně přispěla rozvoji Nového Města nad Metují. Do života města zasáhla výrazně především druhá světová válka, pozdější odsun velké části německého obyvatelstva a nešetrný rozvoj průmyslu v dobách totalitního režimu. V roce 1978 bylo rozhodnuto o uznání městské památkové rezervace a město se dočkalo ochrany před narůstajícími zásahy průmyslu. Po revolučním roce 1989 zasáhl velký útlum průmyslu. Naštěstí v roce 1991 nastal nový rozmach Nového Města nad Metují a jeho okolí. K tomuto rozmachu města velice přispěl cestovní ruch, který je jednou z hlavních opor a příjemců města.

3.3 Současné Nové Město nad Metují

Nové Město nad Metují prošlo rozsáhlým vývojem a za posledních dvacet let proměnilo svojí tvář do zcela nového kabátu. Změna je opravdu radikální, od opraveného historického centra, přes zrekonstruované budovy a sportoviště, až po položení zámkové dlažby. Klesající nezaměstnanost a stále rostoucí atraktivita je doslova vidět na každém kroku. Nachodnících, obchodů a restaurací je vedle češtiny slyšet němčinu, angličtinu, polštinu a v posledních letech i ruštinu. Všenovému přináší své plusy a mínusy.

Z pohledu cestovního ruchu je velmi významná oprava samotného Husova náměstí, především dlažby a rekonstrukce Mariánského sloupu a sousosí Nejsvětější trojce. Opravy prozatím zastavil archeologický nálezný studijní plán až k bounáměstí. V současné době probíhá archeologický výzkum a jeho výsledky a rozhodnutí o dalším průběhu oprav budou známy předběžně v létě 2010. V rámci oprav byla přemístěna radnice z centra Husova náměstí blíže k centru, spojení spolkou České pošty a Městské policie Nové Město nad Metují. Byla dokončena oprava chodníku a osvětlení na Komenského třídě.

V Novém Městě nad Metují ukončila svoji činnost firma Mesa s.r.o., která přenesla svojí výrobu do České Skalice. Zbývalého areálu na Komenského třídě nyní vzniká obchodní centrum, a menší hotel. Ukončení prací je plánováno na říjen 2013.³⁶ Stavební úřad v Nachodě pečlivě kontroluje citlivou výstavbu, která by neměla narušit historický ráz města. Přilehlé domy u náměstí se dočkaly rekonstrukce a Nové Město nad Metují je právem nazýváno Novoměstským Betlémem. Pohled na náměstí z jižní strany nabízí obrázek č. 3.3.1 Novoměstský betlém:

---

³⁶Zdroj: Komunikace s městským úřadem Nového Města nad Metují

Obrázek 3.3.1 Novoměstský betlém

Zdroj: <http://www.infocentrum-nmm.cz/>

Nové domy jsou stavěny v severní části Nového Města nad Metují, především v části Kaštánky I, Kaštánky II a Na Výsluní. Výstavba v Královéčíně či jiným směrem není geograficky příliš příjatečná ani výhodná. Výhledově se počítá s fyzickým propojením obcí Vrchoviny.

Mezi současnými problémy patří uzavření výrobního podniku SAB-Trafo. O jeho areál v Královéčíně zatím není investiční zájem a ne všichni zaměstnanci zatím našli další pracovní uplatnění. Dalším aktuálním problémem je pozastavení Lázní Rezek viz. kapitola 6.2.2 Další turisticky zajímavá místa v Novém Měste nad Metují.

Zajímavá je i rekonstrukce „Rychty“, kde vznikly bowlingové dráhy, značková pivnice pivovaru Primátor Náchod a restaurace. Drobnou rekonstrukcí prošlo i autobusové nádraží v Novém Měste nad Metují.

Dle radnice v Novém Měste nad Metují jsou časně dobývající dlouhodobý rozpočet na další rozsáhlejší opravy a investice.

3.4 Symboly Nového Města nad Metují

Symboly, znaky, erby, vlajky a mnoho dalších jedinečných vyobrazení potkáváme velice často. V mezinárodní sféře má Česká republika jedinečnou státní vlajku i státní znak. Je to nezaměnitelný symbol, který reprezentuje naši zemi. Stejně tak má každý kraj, město či

obec svoje znaky a symboly – symboly, které je reprezentují a spoluutvářejí charakteristiku a znaky území, ke kterému se vztahují.

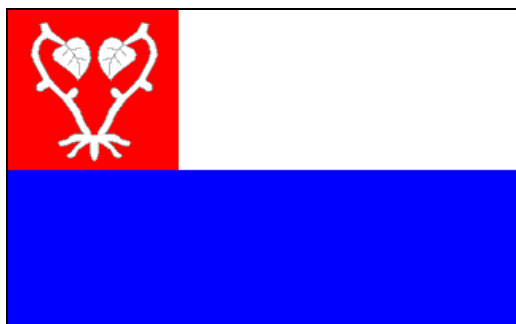
Nové Město nad Metují má také svůj charakteristický znak, který odkazuje na vojenskou historii města, jeho opevnění, a také tradici lovu zvěře. Znak a vlajka jsou zobrazeny na obrázku č. 3.4.1 Znak Nového Města nad Metují a 3.4.2 Vlajka Nového Města nad Metují.

Obrázek 3.4.1 Znak Nového Města nad Metují

Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/>

Obrázek 3.4.2 Vlajka Nového Města nad Metují

Zdroj: <http://expedice.rps.cz/lokality/>

Vlajka a znak Královéhradeckého kraje jsou částí přílohy č. 3.

3.5 Obyvatelstvo

Počty obyvatel v historii celkem kolísaly. Poslední sčítání proběhlo na začátku roku 2009 a současný stav ukazuje následující tabulka č. 3.5.1 Srovnání obyvatelstva v Novém Městě nad Metují a v České republice:

Tabulka 3.5.1 Srovnání obyvatelstva v Novém Městě nad Metují a České republice

	Česká republika absolutně/v % ³⁷	Nové Město nad Metují absolutně/v % ³⁸
Celkový počet obyvatel	10467542	9941
Z toho muži	5136377/49%	4821/48,5%
Z toho ženy	5331165/51%	5120/51,5%
Obyvatelé ve věku 0-14 let	1480/14,1%	1453/14,6%
Obyvatelé ve věku 15-64 let	7431/71,0%	7046/70,8%
Průměrný věk obyvatel	40,5 let	36,9 let

Zdroj: Vlastní, na základě získaných dat – jejich zdroj v poznámce pod čarou

Statistika nám ukazuje, že se struktura obyvatelstva a nijak výrazně neliší od celorepublikových průměrů. Obyvatelstvo celkově stárne a mladých je méně než starších občanů. Věkový průměr obyvatelstva v Novém Městě nad Metují je o něco nižší než je celorepublikový průměr. Důvod vidím zejména v tom, že do Nového Města nad Metují se v posledních letech přistěhoval velký počet mladých rodin s dětmi. Vyšší procento žen lze vysvětlit, stejně jako v celé České republice tím, že se ženy obecně dožívají vyššího věku než muži.

3.6 Dopravní infrastruktura

Nedílnou součástí cestovního ruchu je dopravní infrastruktura, dostupnost a celkové možnosti řemíťování se. Dopravní dostupnost Nového Města nad Metují je celkově dobrá, ale v zimních měsících komplikovaná zejména větším množstvím sněhové pokrývky. Celkový pohled na dopravní situaci v Novém Městě nad Metují nabízí obrázek č. 3.6.1a Dopravní situace v Novém Městě nad Metují:

³⁷Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/4003-09>, data k 31.12.2008

³⁸Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/nase-mesto/zakladni-udaje-o-novem-meste-nad-metuji.html>, data k 1.1.2009

Obrázek 3.6.1a Dopravní situace v Novém Městě nad Metují

Zdroj: Strategický plán města Nového Města nad Metují do roku 2020

3.6.1 Silniční doprava

V Novém Městě nad Metují se nachází přibližně 45 km státních komunikací. Z toho 7 km silnic první třídy. Celostátní význam má silnice I/14 vedoucí z Liberce, přes Náchod do Ústí nad Orlicí. Tato silnice vede přes centrum města skrz Husovo náměstí, kde je pro nákladní přepravu nad 3,5 tuny uzavřena. Proto musí především nákladní doprava hledat jiné cesty a Novému Městě nad Metují se prakticky vyhnout. Významná je dopravní obslužnost Náchoda a Dobrušky, která je pro osobní automobilovou komunikaci I/14 bez problémů omezená.

Oblasti velice pomohla stavba okruhu kolem České Skalice, která ulehčila dopravu na Polsko. Také dálnice D11 z Prahy do Hradce Králové velice usnadnila spojení s hlavním městem.

V rámci autobusové dopravy nemá Nové Město nad Metují samostatnou městskou hromadnou dopravu. Jedinou formou hromadné městské dopravy jsou autobusy projíždějící městem a pokračující dále, stávající na více zastávkách. Dopravu zajišťuje společnost ORLOBUS s.r.o., která zajišťuje dopravu především v okolí Nového Města nad Metují, Náchoda, a také po obcích a opravdumalých vesničkách v okolí. Zde se jedná často o jediný způsob dopravy, pokud nepočítáme osobní automobily.

3.6.2 Železniční doprava

Železniční doprava není pro Nové Město nad Metují z pohledu cestovního ruchu zcela tak nedůležitá, jak to na první pohled vypadá. Naprosté minimum turistů na svůj pobyt přijíždí právě vlakem, především z důvodu složitější dopravy nádraží, které je dále od centra a není to tak pohodlné jako automobilem či autobusem. Síla železniční dopravy je zcela v průměrném cestovním ruchu, ve výletech.

Nové Město nad Metují leží na vedlejší železniční trase – neelektrifikovaná č. 026 Týniště nad Orlicí – Otovice – zastávka, která ale vede po velmi pohodlně do Adršpachu a polského pohraničí, které je pro vlakové výlety ideální. Například Náchod, Hronov a především zmíněné Adršpachsko-Teplické skály kde je opravdu nejprůjemnější zvolení dopravy vlakem. Z pohledu cestovního ruchu by měly být tyto možnosti více propagované, protože především zahraniční turisté o možnosti těchto krásných a pro nás tradičních výletů většinou neví. Z Nového Města nad Metují je to zajímavá možnost na jednodenní výlet spohodlným návratem, právě vlakem.

3.6.3 Letecká doprava

V Novém Městě nad Metují v oblasti Kráčína se nachází malé letiště, které má dvě zatravněné pristávací dráhy a možnost výcviku létání a seskoků padákem. Díky přítomnosti řídicí věže je možno domluvit pristávání i malých komerčních letadel. V areálu letiště jsou hangáry, možnosti ubytování a restaurace.

Využití v cestovním ruchu spočívá zejména ve vyhlídkových letech a tandemových seskocích padákem. Letiště je poměrně málo využíváno i přesto, že zde jsou velké možnosti jeho dalšího rozvoje. Zajímavá je také otázka vyhlídkových letů balónem, které by měly potenciál lokality velice atraktivnit.

Na obrázku č. 3.6.1b vidíme logo Parašutistické školy Nové Město nad Metují a na obrázku č. 3.6.2 letiště v Novém Městě nad Metují z výhledu.

Obrázek 3.6.1b LogoparašutistickéškolyvNovémMěstěnadMetují

Zdroj: <http://www.parasport.cz/>

Obrázek 3.6.2 Letiště v Novém Městě nad Metují v zimě

Zdroj: <http://picasaweb.google.com/bobacorg>

3.6.4 Vodní doprava

Nové Město nad Metují nemá ve své blízkosti významnější ani splavnější toky. Jediná řeka, která má svůj potenciál v cestovním ruchu, je již zmíněná řeka Metuje. Pířím v Novém Městě nad Metují je původně náloďařská splavná odosady Ostrovy, skrz celé Nové Město nad Metují až do Slavětína. Řeka je vhodná pro začínající vodáky a jedná se o zajímavé zpestření návštěvy Nového Městě nad Metují. Řeka je bohužel splavná pouze na úseku od konciléty. Uprostřed létaje většinou málo vody k pohodlnější jízdě. Jiná doprava na řece Metují realizována.

3.6.5 Cyklistická doprava

V Novém Městě nad Metují a jeho bezprostředním okolí je velké množství cyklistických stezek. Novým Městem nad Metují a jeho bezprostředním okolím prochází

7cyklostezek, které jsou dobře sjízdné, značené a upravované. Jedná se o následující, ale zatím neoficiální trasy:

Cyklotrasa č.1

Nové Město nad Metují, Peklo, Nový Hrádek, Olešnice, Sedloňov, Plasnice, Dobré, Sudín, Bačetín, Ohnišov, Vanovka, Nové Město nad Metují.

Cyklotrasa č.2

Nové Město nad Metují, Peklo, Nový Hrádek, Borová, Česká Čermná, Březinka, Lázně Bělá, Náchod, Přibyslav, Nové Město nad Metují.

Cyklotrasa č.3

Olešnice, Černýkříž, Masarykovachata, Kunštátská kaple, Peticestí, Hanička, Bartošovice, Orlické Záhoří, popolské strání do Olešnice.

Cyklotrasa č.4

Nové Město nad Metují, Vrchoviny, Šonov, Provodov, Česká Skalice, Ratibořice, Špinka, Trubějov, Kramolna, Náchod, Bražec, Ostrovy, Nové Město nad Metují.

Cyklotrasa č.5

Nové Město nad Metují, Krčín, Nahořany, Černčice, Slavětín, Bohuslavice, Pohodří, Opočno, Semechnice, Skalka, Dobré, Bačetín, Bystré, Janov, Rokol, Peklo, Nové Město nad Metují.

Cyklotrasa č.6

Nové Město nad Metují, Krčín, Nahořany, okolo přehrady Rozkoš, Česká Skalice, Ratibořice, Zlích, Studnice, Kramolna, Vysokov, Přibyslav, Nové Město nad Metují.

Cyklotrasa č.7

Nové Město nad Metují – Číhalka (přechod do Polska).³⁹

Novým Městem nad Metují vede oficiální cyklotrasa č.4034: Josefov–Starý Ples–

Šestajovice–Roztoky–Slavětín nad Metují–Černčice–Krčín–Nové Město nad Metují–Peklo–Ostrovy–Bražec–Náchod, Staré Město.⁴⁰

³⁹Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/pro-turisty/tipy-na-vylet/tipy-na-vylet.html>

⁴⁰Zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020

Cykloturistiku vletní sezona velice podporuje společnost Orlobus, která pravidelně vypravuje cyklobusy. Jejich trasy a časy jsou každou sezonu měněny, a proto je nutné se informovat o aktuálních jízdních řádech. Na veškerých těchto trasách musí cyklista počítat s náročnějším stoupáním. Cyklotrasy a celkově cykloturistika je dle mého názoru velkým lákadlem cestovního ruchu a skrývá velké možnosti. Bohužel největší nevýhodou pro Nové Město nad Metují je to, že zde není žádná půjčovna kol. Mnoho turistů nemá možnost dopravy vlastních kol a velká část jich stále přijíždí autobusy, které nemají přívěsný vozík pro kola. Bez půjčovny kol a dostupné opravy kol je podle mého názoru tento významný trend velice podceňován a nevyužíván.

3.6.6 Pěší doprava

Naprostá většina měst je pokryta chodníky a veškeré části Nového Města nad Metují jsou dostupné pěšky. Ve městě jsou v dostatečném množství vybudovány mosty, přechody a lávky i přes řeku Metuji. Bohužel mnohé chodníky a pěší stezky jsou již ve stavu vyžadujícím větší opravy. Centrum historická část města mají již pěší komunikace opravené zámkovou dlažbou, která podtrhuje historický ráz města. Bohužel další opravy jsou limitovány zejména financemi, a proto především část města Krčín má chodníky ve velice špatném stavu.

Turistické trasy

Nedílnou součástí pěší dopravy jsou turistické trasy. Přímo v Novém Městě nad Metují začíná velké množství turistických tras, které jsou velmi dobře vyznačeny. Více méně směřují severně a východně do Orlických hor. Jejich náročnost je od velice snadných, až po velice náročné. Turista musí počítat s určitým rizikem, kdy například v Orlických horách není na některých místech pokrytí signálem mobilního telefonu. Vedle oficiálních turistických tras je v okolí Nového Města nad Metují velké množství zajímavých možností, které nemají oficiální značení, ale na městském informačním centru lze dostat opravdu velké množství průvodců, i v cizích jazycích, které těmito trasami provedou. Přehled značených turistických tras ukazuje mapa č. 3.6.1c:

Obrázek 3.6.1c Značené turistické trasy v okolí Nového Města nad Metují

Zdroj::Strategický plán města Nového Města nad Metují do roku 2020

3.7 Sociálněekonomická charakteristika

Každý turista, návštěvník či host se nedílně setkává s místními obyvateli, jejich zázemím, problémy a prostředím, ve kterém žijí. Velký vliv na cestovní ruch má i místní spokojenost obyvatel, jejich zaměstnanost a neposlední řadě úroveň bezpečnosti. Sociálně ekonomická charakteristika je důležitým prvkem selektivních předpokladů cestovního ruchu.

3.7.1 Nezaměstnanost

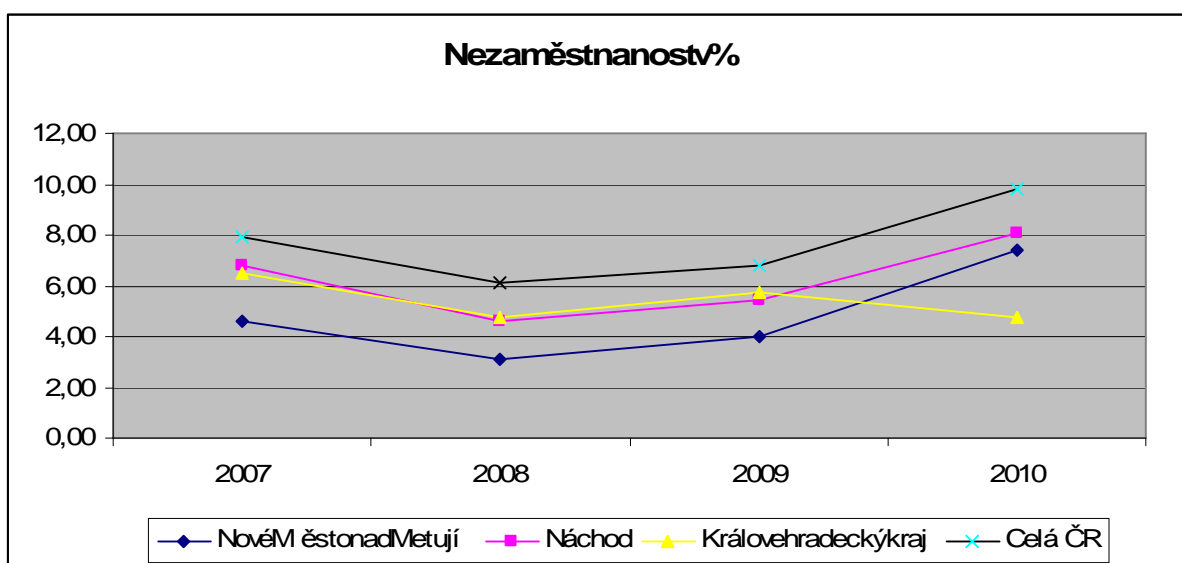
Nezaměstnanost, propouštění, a tím spojitá kvalita života, morálka, sebe realizace – velice častá témata, především v době hospodářské krize. Krize zasáhla celou Českou republiku a propouštění se nevyhnulo prakticky žádnému kraji ani oblasti v České republice. Nové Město nad Metují vždy mělo nízkou nezaměstnanost oproti zbytku České republiky. Nezaměstnanost v Novém Městě nad Metují je dlouhodobě pod úrovní České republiky. Vývoj za posledních několik let nám ukazuje následující tabulka č. 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti a graf č. 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti v %:

Tabulka 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti

Nezaměstnanost v % ⁴¹	1.1.2007	1.1.2008	1.1.2009	1.1.2010
Nové Město nad Metují	4,60	3,10	4,00	7,40
Náchod	6,80	4,60	5,40	8,10
Královéhradecký kraj	6,46	4,72	5,71	4,76
Celá Česká republika	7,90	6,10	6,80	9,80

Zdroj: Vlastní tvorba, datapřevzata z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/>

Graf 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti v %

Zdroj: Vlastní tvorba, datapřevzata z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>

Jak je vidět na grafech, problém s vysokou nezaměstnaností Nové Město nad Metují příliš nemá. Hodnoty jsou pod průměrem a nezaměstnanost se dá považovat za téměř přirozenou. Nárůst v posledním roce lze přičíst zejména hospodářské krizi a úbytku turistů – jejich znovuzískání je jedním z hlavních témat této práce. Pokud do Nového Města nad Metují najdou hosté znovu cestu, výrazně to dolomeneho předpokladu sníží nezaměstnanost.

Nízkou nezaměstnanost velice ovlivňuje Rychnov nad Kněžnou a blízký závod Kvasiny, Škoda Auto. V Rychnově nad Kněžnou je nezaměstnanost dlouhodobě pod 3%. Také turisticky zajímavé oblasti Orlických horách přispívají k velké nezaměstnanosti.

Seznam nejvíce významných zaměstnavatelů v Novém Měste nad Metují se nachází v příloze č. 4.

⁴¹Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>

3.7.2 Vzdělání v Novém Městě nad Metují

V Novém Městě nad Metují je velice kvalitní zázemí pro rozvoj vzdělání. Přímou na území Nového Města nad Metují jsou tři mateřské školy, tři základní školy, dvě speciální základní školy, tři střední školy, dvě odborná učiliště a dvě základní umělecké školy. V Novém Městě nad Metují je velice dobré zázemí pro znevýhodněné a hendikepované studenty. Základní škola Malecía Krčín je bezbariérová.

Ve spolupráci se speciálními školami a stacionářem NONA je možné domluvit spolupráci jak při skupinové, tak individuální návštěvě hendikepovaných turistů. Zázemí zdravotní, sportovní a vzdělávací je kompletně řízeno.

Nejbližší vysoké školy jsou až v Hradci Králové. Projekt Vysoké školy stavební v Náchodě byl v roce 2009 prozatím pozastaven.

3.7.3 Bezpečnost

Potencionální turisté nám mohou zamířit pravdu celého světa. Aletéměř každého zajímá, jaká je bezpečnost v místě, nad kterým uvažuje, že ho navštíví. Například jedním z nejnebezpečnějších míst s velkým turistickým potenciálem na světě je Moskva. Historické památky, které často nenaplní možné kapacity, a to především z důvodů obav návštěvníků. Bezpečnost místa je jedním z velice důležitých faktorů cestovního ruchu.

Situace v Novém Městě nad Metují je v tomto ohledu našťastí velice příznivá. Na jeho území nedochází k výrazné ani závažné kriminální činnosti. Přímou v centru města sídlí jak Policie České republiky, tak Městská policie Nového Města nad Metují. Obě služby mají nepřetržitý provoz, jsou dobře vybavené a hlídající policisté jsou často vidět nejen v ulicích města, ale i na různých kulturních akcích apod.

Bohužel nic na světě není ideální a i v Novém Městě nad Metují někdy trestné činnosti dochází, vypovídá o tom následující informace od vrchního strážníka Petra Čermáka:

Strážníci Městské policie v roce 2008 řešili celkem 1991 událostí a oznámení občanů. Na prvním místě musím uvést zadržení 27 pachatelů trestných činů při spáchání trestné činnosti. V 18 případech se jednalo o trestné činy v dopravě, zejména řízení vozidla pod vlivem alkoholu, maření výkonu úředního rozhodnutí a jízda bez řidičského oprávnění, ale

především zadržení pachatelů, kteří se dopustili násilné a majetkové trestné činnosti, jako bylo výtržnictví, krádež zboží v prodejně apod.⁴²

Bezpečnostní situace je celkově dobrá, podrobnější statistiky jsou v příloze č. 5. Na Novoměstsku (N.M. plus přílehlé obce) se počet trestných činů nahlášených policii pohybuje kolem 250 za rok. Meziročně se tento počet příliš nemění (statisticky nevýznamné fluktuace).⁴³

3.7.4 Dostupná zdravotní péče

Každému se stane, že někdy onemocní. Je to o to nepříjemnější, když se to stane právě na nějaké cestě, dovolené apod. Pro mnoho potenciálních turistů je důležité vědět, jaká je zdravotní péče v cíli jejich cesty. V Novém Městě nad Metují je velice dobré zázemí pro akutní případy. Zdravotní zařízení jsou připraveny přijímat i cizince, zajistit tlumočnicka a o pacienta se postarat. Přímo v Novém Městě nad Metují je detašované pracoviště nemocnice Náchod, šest praktických lékařů pro dospělé a tři dětské lékaře, osm stomatologů, chirurgická ambulance, gynekologie a dvě lékárny. Většina těchto zařízení drží stálou pohotovost v nočních hodinách, o víkendech a svátcích.

Dobrá dostupnost nemocnice Náchod a pohotovosti v Hradci Králové, která je plně vybavena. V Hradci Králové je nepřetržitá služba vrtulníku záchranné služby. Přímo v Orlických horách je několik stanic horské služby, která aktivně spolupracuje se spolkovou stranou.

Potenciální turista se opravdu nemusí obávat, že by o něho nebylo v případě nepříjemné události postaráno. Veškeré potřebné vybavení i personál se nachází buď přímo v Novém Městě nad Metují nebo v jeho bezprostřední blízkosti.

Nouzové volání z mobilních telefonů je také bezproblémové. Celá oblast je pokryta signálem všech tří mobilních operátorů. Stejně tak jako většina Orlických hor a turisticky zajímavých míst. Pouze na některých místech v Orlických horách chybí pokrytí signálem mobilních operátorů.

---

⁴²Zdroj: <http://www.mestskapolicienm.cz/?cat=10>

⁴³Zdroj: informace od plk. RNDr. Pavla Křívka, CSc., vedoucí Územního odboru vnitřní služby Náchod

4 Euroregion Glacensis

Jak jsem se zmiňoval již v teoretické části této práce, všechny pohraniční oblasti v České republice jsou součástí euroregionů. Nové Město nad Metují leží 13 km od hranic s Polskem a jsou součástí euroregionu Glacensis.

4.1 Vznik a orgány euroregionu Glacensis

Euroregion byl založen 5. prosince 1996 v Hradci Králové. Hlavním sídlem sdružení a sekretariátu jsou české strany a polské Kłodzko.

Byly ustanoveny orgány regionu:

Rada Euroregionu – jedná se o nejvyšší orgán euroregionu, má tři členy z České republiky a tři členy z Polska, pro jeho flexibilní rozhodování je svoláváno zasedání minimálně 2x ročně. Mezi hlavní úkoly rad patří řízení: Schvalování společných záležitostí, plánování využití společných finančních prostředků, jmenuje členy Sekretariátu, pracovní skupiny a revizní komise. Rada také deleguje své zástupce pro reprezentaci euroregionu. Reprezentace je velice důležitá v oblasti cestovního ruchu. Tito lidé mají velký vliv na cestovní ruch.

Sekretariát Euroregionu – zajišťuje administrativní chod euroregionu, má dva sekretáře, jednoho z České republiky a jedno z Polska, prezentují euroregion, svolávají zasedání Rady Euroregionu a terénní předkládají návrhy a usnesení.

Revizní komise Euroregionu – je kontrolní orgán, delegován Radou Euroregionu, v komisi jsou tři z České republiky a dva z Polska.

4.2 Členové euroregionu Glacensis

Euroregion je tvořen dobrovolným sdružením měst, obcí a některých právnických osob. Ty jsou v České republice na území okresů Trutnov, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí, Svitavy, Chrudim, Pardubice, Hradec Králové a Jičín. Na polské straně se jedná o okresy Kłodzko, Żąbkowice a Dzierżoniów.

V České republice se jedná o sdružení 65 měst a obcí, euroregion se rozkládá na území tří krajů: Královéhradeckého, Pardubického a Olomouckého.

Tento euroregion je jedním z nejvýznamnějších v České republice. Významně pomohl mnohým oblastem v spolupráci. Především v oblasti problematických oblastech Orlických hor již například vznikl hraniční přechod v Olešnici v Orlických horách, a také se díky euroregionu Glacensis podařilo zdárně urovnat vlastnické spory opouštějící obec Česká Čermná.

4.3 Hlavní cíle euroregionu

Už od prvního počátku vzniku euroregionu byla jako hlavní cíl stanovena především hraniční spolupráce a rozvoj příhraničního území.

Hlavní cíle sdružení Euroregionu Glacensis:

- otevírání nových hraničních přechodů na společné hranici,
- rozvoj dopravní infrastruktury,
- všestranný rozvoj příhraničních obcí,
- rozvoj spolupráce obou částí Euroregionu v souladu s Evropskou chartou přeshraničních regionů (hospodářství, územní plánování, kultura a sport, vzdělání atd.).⁴⁴

Činnosti euroregionu se zaměřil především na spolupráci v oblasti:

- územního plánování
- životního prostředí – jeho ochrana a zlepšení
- hospodářství a obchodu
- výstavbu infrastruktury
- spolupráce při likvidaci požárů a při přírodních katastrofách
- rozvoj turistiky a otevírání nových hraničních přechodů⁴⁵
- společného kulturního dědictví a kulturní výměny
- humanitární a sociální otázky
- bezpečnosti
- spolupráce horských služeb

⁴⁴Zdroj: [http://www.euroskop.cz/335/sekce/glacensis/\(29.1.2010\)](http://www.euroskop.cz/335/sekce/glacensis/(29.1.2010))

⁴⁵Pozrušení hraničních kontrol se jedná především o nároky na možnost pohodlného a blízkého překročení hranice, především v silniční dopravě. Například odstranění fyzických překážek z přechodu v Olešnici v Orlických horách.

4.3.1 Výhody euroregionu z pohledu cestovního ruchu

Výhody členství v tomto euroregionu jsou především pro oblasti v blízkosti státních hranic rozsáhlé. Z pohledu cestovního ruchu se jedná o výrazný přínos. Dle mého názoru bylo nejvýraznější zlepšení dosaženo především v počtu hraničních přechodů, usnadnění komunikace mezi stranami, vybudování společných cyklistických stezek, vzájemná výměna informací a vytvoření velice zajímavé turistické oblasti. Myslím si, že pokud by nefungovala spolupráce mezi Českou republikou a Polskem, přiliv turistů by byl jistě nižší.

---

⁴⁶Zdroj: Zdroj: INDROVÁ, J. AKOL. Cestovní ruch a Evropa. Vyd. VŠE Praha, 2000. ISBN: 80-245-0084-1

skáunie – Vybrané kapitoly, Sborník prací, 1.

5 Mikroregion Novoměstsko

5.1 Vznik mikroregionu

Horská a podhorská města, městečka, vesnice i drobné samoty vždy určitou část lidí přitahovala, určitou část národa a další se jí dokonce stala. Každý má své právo. Lidé z hor a podhůří, vždy drželi při sobě a často také řešili trochu jiné problémy, než například lidé z velkých měst či nížin. Někde řeší výstavby dopravních koridorů, jinde otevírání obchodních center, nepříjemné záplavy čivich řice. Škál problémů a různých otázek je velice rozmanitá. Na Novoměstsku se často řešily návaly sněhu, lyžaři, ztracení turisté v horách a další problémy, charakterizující náš region. Právě toto dalo první myšlenku vzniku dobrovolného svazu obcí, mikroregionu Novoměstsko. Dne 17.2.2004 se sešli všichni lidé, kteří chtěli vlastní mikroregion a vytvoření práv mikroregionu Novoměstsko jim připadalo jako zajímavé řešení.

Zde se dohodly společné programy, otázky, cíle a směry. V Novém Městě nad Metují vznikl podle několika měsíčních podpisů smluv mikroregion Novoměstsko.

5.2 Členové mikroregionu Novoměstsko

Do mikroregionu Novoměstsko vstoupily následující města a obce:

Bačetín, Bohdašín, Bohuslavice, Borová, Česká Čermná, Černčice, České Meziříčí, Chlístov, Janov, Jestřebí, Králova Lhota, Libchyně, Mezilesí, Nahořany, Nové Město nad Metují, Nový Hrádek, Ohnišov, Olešnice v Orlických horách, Pohodří, Provodov-Šonov, Přibyslav, Rohenice, Sendraž, Slavětín, Slavonov, Sněžné, Studnice, Vršovka a Vysokov.⁴⁷

Z geografického hlediska se jedná o přirozené okolí Nového Města nad Metují a pokud turista zavítá do Nového Města nad Metují, naprostá většina těchto míst mu může nabídnout poustý zajímavého. Mapa oblasti je v příloze č.6.

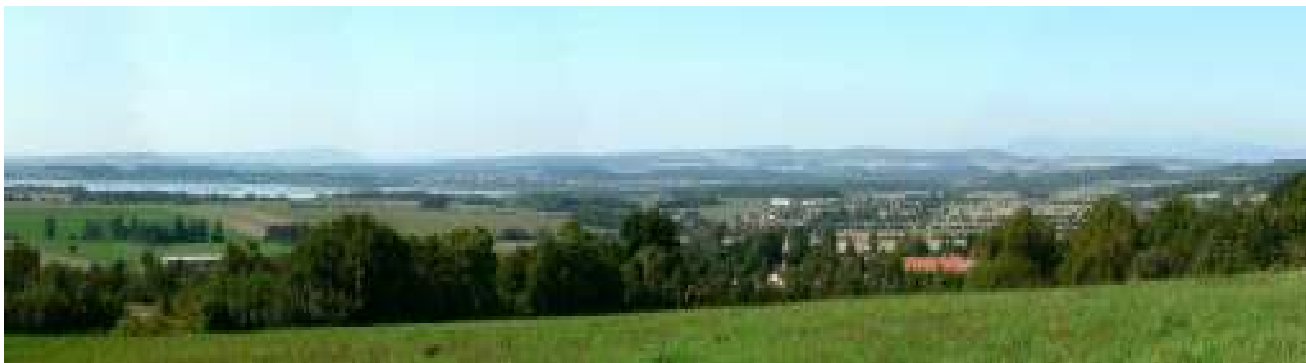
---

⁴⁷Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/pro-turisty/region-novomestsko/dobrovolny-svazek-obci-region-novomestsko.html> (8.2.2010)

5.3 Idea cíle mikroregionu Novoměstsko

Jak jsem se již zmínil, města a obce v mikroregionu hledaly společné a to, co je spojuje. Na úvod této podkapitoly jsem přidal obrázek č. 5.3.1 Pohled z cesty mezi Novým Městem nad Metují a Náchodem na řehradu Rozkoš.

Obrázek 5.3.1 Pohled z cesty mezi Novým Městem nad Metují a Náchodem na řehradu Rozkoš

Zdroj: <http://www.novomestskonadmetuji.cz/>

První snahy o vytvoření fungujícího propojení nastaly již po vojenských krvavých tragédiích v roce 1866. Odté doby se samozřejmě mnohé změnilo. V dnešní podobě se obce mezi sebou domluvily na společném postupu v legislativě. Možné je také hájení zájmů jednotlivých obcí a podpory ostatních.

Mikroregion Novoměstsko pojímá mnohé. Kulturně se jedná především o kraj A. Jiráskova a B. Němcové. Dále mikroregion propojují pracovní příležitosti. Mnohé firmy mají své pobočky v různých oblastech mikroregionu. Jednou z základních myšlenek je podpora právě otevírání těchto poboček a usnadnění podnikání v oblasti mikroregionu. Například Potraviny Verner se sídlem v Novém Městě nad Metují se po vstupu do mikroregionu snadno dostaly i do dalších měst a obcí. Ohromným přínosem je také doprava pracovníků mezi jednotlivými městy a obcemi, kde pomohl společný postup mikroregionu a autobusové dopravní společnosti Orlobus. Podpora pracovních příležitostí je jednou z hlavních a nejučinnějších myšlenek fungujícího mikroregionu Novoměstsko.

Základní okruhy společné spolupráce byly stanoveny v oblasti: Památek, ekologie, dopravy, turistiky a kultury, informací a koordinací služeb řemesel, informačním výměn a společné prezentaci, tvorby strategického a řešení dalších koncepčních otázek území, v četném společném úsilí k dosažení financí, umožňujících pokrytí smysluplných potřeb měst a obcí.

Dále je obecně preferována spolupráce v oblastech hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje, celkové prosperity a základajících obcí a jejich obyvatel.⁴⁸

5.3.1 Přínos mikroregionu Novoměstsko v cestovním ruchu

Přínos vytvoření a fungování mikroregionu Novoměstsko v oblasti cestovního ruchu je značný. Města a obce se naučila mezi sebou komunikovat a především prakticky spolupracovat. Přestaly se prezentovat jako jednotlivé malé oblasti a místa, ale jako celek. Turisté dříve neměli takový zájem přijet pouze kvůli jedinému místu, které si někteří nedokázali spojit smístem dalším. Při společných prezentacích a akcích mikroregion vystupuje jednotně a dokáže přilákat mnohem více turistů.

Osobně vidím hlavní přínosy zejména v úspoře financí na propagaci, výměně zkušeností, větší počet turistů v mikroregionu, fungující spolupráci a zejména možnost dalšího rozvoje spolupráce – například tvorby „turistických balíčků“⁴⁹ apod.

---

⁴⁸Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/pro-turisty/region-novomestsko/dobrovolny-svazek-obci-region-novomestsko.html> (8.2.2010)

⁴⁹Turistický balíček – například zakoupení vstupenky, která umožňuje vstup do více míst v jednom městě či obcích.

6 Turistický potenciál zájmové oblasti

6.1 Vymezení zájmového okruhu

Euroregion Glacensis je pro podrobné zmapování svého území ledem narušená a cíl této práce příliš rozsáhlý. Mikroregion Novoměstsko je už daleko zajímavější, ale s ohledem na cíl této práce – zlepšení situace v Novém Městě nad Metují je z fotografického hlediska poměrně rozsáhlý a vzdálenosti jsou zde větší, než by pro některé turisty mohlo být pohodlné. Také nezahrnuje rozdíl od Euroregionu Glacensis polskou stranu.

Proto jsem se rozhodl vytvořit si vlastní okruh okolo Nového Městě nad Metují a určit si vlastní spádové území v okolí Nového Městě nad Metují. Vedle cíle této práce byly dalšími důvody efektivita a účinnost mapování okolí. Nadále zahrnutí polského pohraničí, a také jsem vzal v potaz geografická specifika, která jsou v této oblasti znáčná. Od poměrně roviny v okolí řehradu Rozkoš, stoupání v podhůří, až horský terén Orlických hor.

6.1.1 Postup tvorby okruhu

Hlavní myšlenkou této mapky a její tvorby byla přijatelná dostupnost. V Novém Městě nad Metují jsem si zvolil výchozí bod na Rychtě, poblíž nejvíce ubytovacích zařízení. Výsledek mé práce je zanesen v mapce, která je v příloze č. 7. První vyznačený okruh – černou nepřerušovanou čarou je přesší. Ze startovního bodu jsem se vypravil vycházkovým tempem postupně na všechny možné strany a schůdné stezky. Terén v okolí Nového Městě nad Metují je často velice členitý. Stopoval jsem si vždy 2 hodiny chůze s krátkými přestávkami na občerstvení, jinak jsem se nikde nezastavoval. Po dvou hodinách jsem udělal značku do mapy, tam kam jsem došel. Opakováním tohoto postupu, který mi trval 4 dny, jsem dostal první okruh. Jedná se tedy o místa a oblasti, kam průměrný, nijak nehendikepovaný turista může dojít za pomoci vlastních sil, provést prohlídku místa na trase a ještě se pohodlným tempem vrátit zpět do Nového Městě nad Metují. Vzdálenosti od výchozího bodu se vždy liší zejména s ohledem na kvalitu cest, stoupání či klesání apod. Právě z těchto důvodů nešlo udělat jen klasickou kružnici a určit oblast takto.

Druhý okruh, který je větší a je vyznačen přerušovanou černou čarou jsem vytvořil obdobně, pouze jsem nešel přesky a leokruh jsem jel nakole. Nešlo o projížďku cyklotrasami, kterých je v okolí velké množství a dá se dojet poměrně daleko, ale o vyjížďku se šlo.

dopravit na zajímavé místo, uzamknout kolo, projít si zvolený objekt a poté se pohodlně vrátit. Od vyjetí z výchozího bodu jsem počítal 60 minut, než jsem udělal značku do mapy. Opět nastaly velké rozdíly v dojetých vzdálenostech na základě zvoleného směru. Takto vznikla mapa, která zahrnuje i polské pohraničí, kam už dojetiprůměrný cyklista, istím, že se vrátí do Nového Města nad Metují.

6.2 Popis nejzajímavějších míst v zájmové oblasti

Postanovením těchto kruhů jsem v této následující kapitole popisuje nejzajímavějších míst, která může turista navštívit. Nejedná se o vyčerpávající popis míst, ale pouze o informativní přehled nejzajímavějších lokalizačních předpokladů cestovního ruchu.

6.2.1 Městská památková rezervace Nového Města nad Metují

Jedním z hlavních důvodů návštěvy Nového Města nad Metují by měl být především samotné město a jeho perla – Městská památková rezervace. Samotným centrem historické části města je světový unikát – Husovo náměstí, dominantou města obtéká řeka Metují, která pro svojí charakteristickou podobu získala přezdívku Český Betlém. Na náměstí nalezneme kostel Nejsvětější Trojce, Mariánský (morový) sloup se sochou Panny Marie Immaculaty i sousoší Nejsvětější Trojce. Architektonicky zajímavá je budova pražského úřadu radnice či Spolkového domu. Milovníky hudby potěší jistě i socha Bedřicha Smetany, jehož rodiče žili v Novém Městě nad Metují též před narozením tohoto velkého českého skladatele.

Největší dominantou Husovo náměstí, ale i celého Nového Města nad Metují je bezesporu Zámek Nové Město nad Metují. První dochované důkazy o zámku se datují již k roku 1501, kdy nechal Jan Černčický z Kácova vybudovat první hrad – tehdejší vojenskou oporu města. Hrad prošel dramatickou výstavbou. V 16. století se hradu ujali Stubenberkové, kteří vládli v Novém Městě celé půl století, zámek rozšířili a postarali se o důstojné sídlo.⁵⁰ Hrad se pod vlivem renesance přeměnil na zámek s jedině loubí zámeckou zahradou. Po částečném dvacátém století byl zámek koupen rodinou Bartoňů. Poté byl zabaven a v roce 1992 vrácen původním majitelům, kteří jsou majiteli zámku dodnes. Zámek nabízí širokou škálu prohlídkových tras, kulturních akcí a možností pořádat soukromé programy. Jedná se o opravdu velice významné místo z pohledu cestovního ruchu. Jak vypadá zámek z pohledu zámeckých zahrad je vidět na obrázku č. 6.2.1 Zámecké zahrady v Novém Městě nad Metují:

⁵⁰Zdroj: http://www.novemestonm.cz/pro-turisty/nove-mesto-nad-metuji-jeho-historie-a-pamatky/zamek-nove-mesto-nad-metuji.html#Historie_zamku, Upraveno autorem.

Obrázek 6.2.1a Zámecké zahrady v Novém M

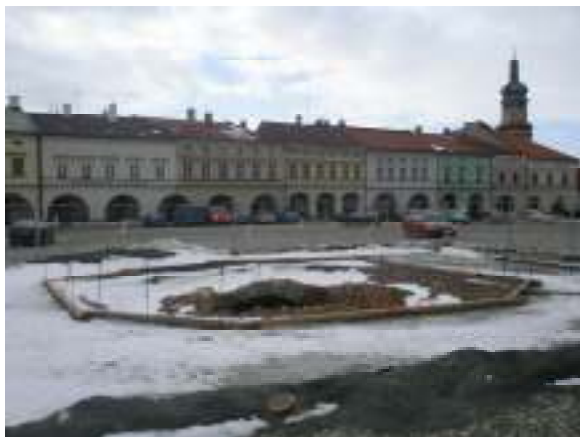
ěstě nad Metují

Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/>

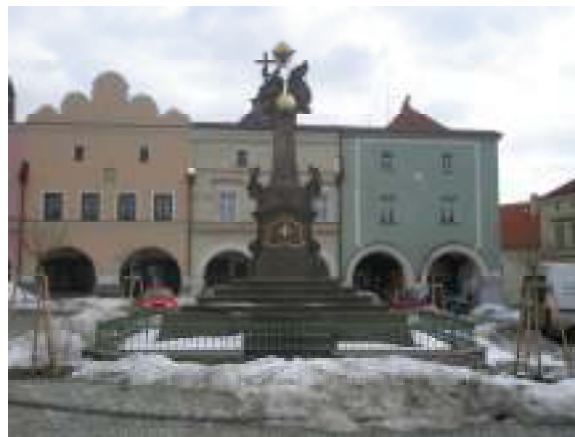
Na Husově náměstí se nachází hotel Brouček, několik restaurací a vináren. Zejména v letní sezóně se jedná o skutečně atraktivní místa, která mohou turisty přivést na toto malebné místo i opakovaně. V současné době mělo být náměstí již po rekonstrukci, ale při úpravách se narazilo na archeologické památky. Proto je v části náměstí prováděn archeologický výzkum. Obrázky číslo 6.2.2 a 6.2.3a nám ukazují jak naleziště, tak sousedí Nejsvětější trojce.

Obrázek 6.2.2a Současný archeologický výzkum

Zdroj: Vlastní fotografie

Obrázek 6.2.3a Nejsvětější trojce

Zdroj: Vlastní fotografie

Z Husovanáměstí vedeměrně severKomenského třída. Hlavní a nejvýznamnější ulice v Novém Městě nad Metují. Je zde mnoho historických domů, zajímavostí, ale také hotelů a restaurací. Jedná se o nedílnou součást městské památkové rezervace. Nejen milovníci historie a architektury si zde přijdou na své. Zajímavé je jistě i porovnání, jak

vypadal pohled Komenského tříidou v roce 1938 číslo 6.2.4a a dnes ukazuje číslo 6.2.5a.

6.2.4a Komenského třída roku 1938

6.2.5a Komenského třída roku 2010

Zdroj: Týdenníkalendář: Novoměstsko z starých časů.

Zdroj: Vlastní fotografie

A pohled na chalupu J. Andrše na nároží ulic Sokolské a Komenského. V pozadí je patrné nové sídlo novoměstské sokolovny. Datum snímku se odhaduje kolem roku 1950 číslo 6.2.6a a dnešní podobu ukazuje číslo 6.2.7.

6.2.6a Nároží ulic Sokolské a Komenského roku 1950

6.2.7a Nároží ulic Sokolské a Komenského roku 2010

Zdroj: Týdenníkalendář: Novoměstsko z starých časů.

Zdroj: Vlastní fotografie

6.2.2 Další turisticky zajímavá místa v Novém Městě nad Metují

Krčínský kostel a Zvonice Krčín

Každý návštěvník by měl také zavítat do Krčína – nejstarší části Nového Města nad Metují. Způsobná zástavba je pravděpodobně nejzajímavější kostel sv. Duchy se hřbitovem a přilehlou strážní zvonící. Datum vzniku kostela není známo, ale odhaduje se 10. století.

Nejvíce se na kostele podepsala raná gotika a sním spojené úpravy ze 13. století. V kostele a jeho okolí proběhl masakra Husitských válek – zejména pro turisty, kteří mají rádinepříliš známou historii, nabízí toto místo opravdu zajímavý cíl. Kostel byl přestavěn v roce 1815 a ještě jednou v roce 1876.

Několik metrů od kostela a hřbitovní zdi stojí neméně zajímavý objekt. Jedná se o strážní zvonici ze 16. století. Zde mimo krásného výhledu na řeku Metuji nalezneme i dva historické zvony sv. Jiří a sv. Duch. Obrázek č. 6.2.1b ukazuje jak kostel, tak zvonici.

Obrázek 6.2.1b Kráčínský kostel se zvonicí

Zdroj: <http://www.novemestonm.cz/>

Zřícenina hradu Výrov

O hradu se dochovaly dokumenty již ze 14. století. Ovšem je pravděpodobnější, že byl založen již mnohem dříve. Nejprve pravděpodobně sloužil jako rytířský statek, který byl poškozen za Husitských válek. Poté spadl pod správu císařovny Alžběty, která ovládala široké okolí. Při založení města byl Výrov již neobyvaný a zapomenut. Dnes je o něm velký archeologický zájem. Pro turistiku je významná především Jurákova vyhlídka na Novoměstský Betlém. Bohužel přístupová cesta je neudržovaná a pohyb po zřícenině nebezpečný a namáhavý.

Rezek a Klopotovská údolí

Pokud se ponávitě Husovanáměstí vydáme poschodech podél městských hradeb k toku řeky Metuje, narazíme na pouťní místo zvané Rezek. Je to naše oobjekt lázní, které jsou

vsou časně době bohužel poměrně opomíjeny. Nad údajně léčivým pramenem byla pozaložení města vybudována malá kaple, která se vývojem rozrostla. Poblíž bylo vystavěno několik dalších lázeňských budov. Roku 1793 zde byla postavena budova, kterou po rekonstrukci v roce 1886 můžeme obdivovat dodnes. Jedná se o léčebný komplex lázní. Největší slávu toto místo zažil před první světovou válkou. Nyní jsou lázně bohužel dočasně uzavřeny a je velká škoda, že jejich propagace je velice malá. Lokalita je nádherná a objekt je plně vybaven, vhodný jak pro lázeňský pobyt, tak ke kongresové turistice – v menším rozsahu. Současnou podobu lázní vidíme na obrázku číslo 6.2.2.b.

Obrázek 6.2.2b Lázně Rezek

Zdroj: <http://www.laznerezek.cz/>

Problematika Lázní Rezek – Lázně Rezek v podobě, jaké je známe dnes vznikly v 70. letech 20. století. Před revolucí v roce 1989 byly využívány jako centrum pro výchovu mládeže, pro zájezdy a kulturní akce. Byl ustanoven správce pan Machala, který po revoluci lázně v restitucním řízení získal a začal zde podnikat a rekonstruovat. Od roku 2002 se vedle objektu soudní sporou časný majitel, který oprávněně užívá, lázně řídí a nevyužívá. Je otázkou, jak dopadne soudní řízení a jak se povede správa v budoucnu.

Pokud se vydáme kolem lázní dále, narazíme na nedařivé Klopotovské údolí. Zde město z řídilo malou oboru pro divoká prasata a srny. Je zde také klec s ptáctvem, kterému dominuje pár pávů. Pokud se vydáme údolím dále, narazíme na bývalý sítivý tříslný důl. Cesta je vhodná jak pro pěší, tak pro cykloturistiku. Spomocí je sjízdná pro hendikepované.

Peklo

Peklo, zajímavý název, který z sebe bou neskrývá žádnou „d'áblův díru“, ale příjemné turistické místo. Pokud se z Nového Města nad Metují vydáme proti proudu řeky Metuje, narazíme na osadu zvanou Peklo. Jedná se nejen o chatovou oblast, ale především o pekelské údolí s restaurací Peklo. Restaurace je častým cílem turistů na kole i pěších. Do Pekla se dostaneme jak po asfaltové silnici, tak po staré cestě, kde je ale náročnější terén. Dnešní podoba ukazuje obrázek 6.2.3.b.

Obrázek 6.2.3b Objekt restaurace Peklo

Zdroj: <http://im.foto.mapy.cz//big/>

Jak jsem se v posledních kapitolách často zmíňoval, spousta míst je velice vhodná pro cykloturistiku. Izde je důkaz jak velice chybí účovní kol.

Závod Elton

Nové Město nad Metují je jediné místo v České republice, kde si můžete dát vyrobit hodinky na zakázku v manuální, tradičním způsobem a kvalita je srovnatelná se švýcarskými hodinkami. Jedná se o závod Elton, kde se vyrábí od roku 1949 hodinky Prim. Po předchozí domluvě si je možné při větších skupinkách prohlédnout výrobu a malé muzeum. Zajímavostí je, že časopis Ekonom vyhodnotil závod Elton jako podnik, který nepoškodil hospodářská krize.⁵¹

⁵¹Zdroj: Časopis Ekonom, číslo 10, 11.-17.3.2010, článek: České Primky, vzácný dárek

6.2.3 Okolí Nového Města nad Metují

V této kapitole jsem se věnoval seznámení se zajímavějšími místy v okolí Nového Města nad Metují, které jsou určeny vlastní mapkou – vzdálenost je taková, že turista pohodlně dojde, případně dojedne na určené místo, má čas na prohlídku, a občerstvení mu už se vrátit do Nového Města nad Metují napravení.

Zámek Náchod

Spolu s městem Náchod byl také roku 1254 položen základní kámen jeho nejvčetnějšímu skvostu – zámku Náchod. Zámek, který za svůj pomyslný život mnohokrát změnil svoji podobu i majitele, byl svědkem válek, hladomorů, neštěstí, ale i radostných chvil, může nabídnout velice zajímavou expozici. Krásné exteriéry i interiéry doplňuje podmanivé okolí, vhodné k procházkám a lehké turistice. Nevýznamnější kulturním obdobím, které nastalo v letech 1792 – 1839 za vlády Petra Birona, vytvořilo ze zámku velice zajímavé místo. Z pohledu cestovního ruchu se jedná o velice atraktivní lokalitu, dobře dostupnou jak pěšky, tak na kole, osobním automobilem či autobusem. Vzdálenost od Nového Města nad Metují je 12 km. Dnešní podoba je viděna na obrázku 6.2.4b Zámek Náchod.

Obrázek 6.2.4b Zámek Náchod

Zdroj: http://www.pruvodce.com/_pictures

Nový Hrádek – Hrad Frymburk

V Orlických horách se rozkládá městečko Nový Hrádek. Mezi zajímavostmi Nového Hrádku nepatří jen pestrá minulost, ale i řebata této, ževyškově rozdílné katastrofy činí od 417

do 674 metrů nad mořem. Nejvyšší dominantou Nového Hrádku je barokní kostel sv. Petra a Pavla z roku 1723 se hřbitovní zdí, křížkem a kaplí sv. Jana Nepomuckého.

Nedaleko Nového Hrádku se tyčí říčcinahradu Frymburk. Cesta je náročnější, ale dobře značená. Bohužel cestou není žádná možnost zakoupení občerstvení, ani pohodlného parkování. Pohled na Nový Hrádek nabízí obrázek číslo 6.2.5b Pohled na Nový Hrádek.

Obrázek 6.2.5b Pohled na Nový Hrádek

Zdroj: <http://www.novy-hradek.cz>

Pevnostní systém Dobrošova Jiráskových a tate

V předvečer druhé světové války bylo v tehdejším Československu budováno rozsáhlé vojenské opevnění na obranu před nacistickým Německem, Maďarskem a dalšími nepřáteli. Opevnění bylo budováno od roku 1935 a jeho stavba pokračovala do září roku 1938, kdy po Mnichovské dohodě musela československá vojska opustit pohraničí a pevnosti vydat Německým okupantům. Na hranicích proto nevznikl jednotný obranný pás, jak bylo plánováno, ale pouze několik oblastí, kde bylo opevnění soustředěno.

Jednou z těchto oblastí je i Dobrošov u Náchoda. Tato pevnost také nebyla zcela dokončena, ale i přesto byly vyruvány veškeré chodby v délce 1750 metrů, sály, zásobování a samotné opevnění na povrchu. V současné době jsou zpřístupněny pouze přechozí sruby Jeřáb a Mlýnský srub Zelený.⁵²

Dělostřelecký srub Zelený je spojen s přechozím srubem Mlýnský podzemní chodbou a její projití je součástí prohlídky. Ovšem sestup je poměrně fyzicky náročný, trasa je zcela nevhodná pro osoby s pohybovým postižením. Další nepříjemnou věcí je, že teplota

⁵²Zdroj: LEDNICKÝ, V. a kol., Možnost využití klastrové cestovní mrhu, 1. vyd. Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. ISBN 978-80-7248-508-6

vpodzemí je stabilní $6\text{ }^{\circ}\text{C}$, a proto zejména v letních měsících dochází k velkým teplotním výkyvům. Bohužel tato skutečnost není často řečena dopředu a někteří turisté se až na místě dozvídají, že se nemohou prohlídky zúčastnit. Myslím si, že toto upozornění by mělo být součástí všech turistických průvodců.

Dle mého názoru je velice atraktivní také srub B řezinka, který prošel rozsáhlou rekonstrukcí a nyní je vybaven stejně jako v roce 1838, před opuštěním prostoru. Jedná se skutečně o unikátní prohlídku. Dostupnost samotného objektu je náročnější. Na rozdíl od Dobrošova nelze ke srubu dojet automobilem. Obrázek č. 6.2.6b a 6.2.7b nám ukazuje přechod srubu z roku 1938 na jeho nynější podobu.

Jazykové vybavení průvodců je velice dobré a mimo češtiny se provádí také v polštině, angličtině, němčině a po domluvě také francouzštině. U srubu B řezinka je vždy vzájemně řádáno a podmínková fiktivní bitva.

Obrázek 6.2.6b Přechod srubu B řezinka v roce 1938

Zdroj: <http://www.brezinka.cz/>

Obrázek 6.2.7b Přechod srubu B řezinka v současnosti roku 2010

Zdroj: <http://www.brezinka.cz/>

Součástí Dobrošovské oblasti je také Jiráskova chata, která poskytuje nádherný výhled do všech světových stran, možnost občerstvení a pohoštění. Objekt vlastní soukromá hotelová škola z Hronova. Na pracovišti je realizována praktická výuka žáků a z tohoto důvodu jsou ceny velice přijatelné.

Ratibořice a Babiččino údolí

Nikdo nemůže říci, že by v východních Čechách, pokud ne navštíví národní kulturní památku – zámek Ratibořice a přilehlé Babiččino údolí. Původně barokní letohrádek byl roku 1825/6 přestavěn ve stylu pozdního klasicismu. Zámek nabízí dva prohlídkové okruhy a je dobře dostupný jak na kole, tak autem či autobusem. V areálu je také rozsáhlý zámecký park se skleníkem.⁵³

Nejvíce se tento kraj proslavil díky Boženě Němcové a jejímu románu Babička, který umístil právě na zámek. Zajímavá je prohlídka Rudrova mlýna, v odníhoman dlu a Starého Bělidla. V příjemném prostředí najdeme sousoší Babičky s dětmi. Údolím protéká řeka Úpa, na jejímž toku je známý Viktorčín splav. Místaj soubor dostupná a spomocí vhodná i pro hendikepované turisty. Výklady jsou v češtině, polštině, němčině a angličtině. V poslední době se realizují také výklady v ruštině. Obrázek číslo 6.2.8 nám ukazuje Státní zámek Ratibořice a obrázek 6.2.9 Rudrův mlýn.

Obrázek 6.2.8 Státní zámek Ratibořice

Obrázek 6.2.9 Rudrův mlýn v Babiččině údolí

Zdroj: <http://www.zamekratiborice.cz/images/>

⁵³ Zdroj: http://www.zamekratiborice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=3&Itemid=5 (14.3.2010), upraveno autorem

Slavoňovský kostelík

Slavoňovský kostelík je nepříliš známá církevní stavba, ale o to zajímavější. V malé obci Slavoňov jsou na svojí půdě dvě čteně hrdí. První kostel byl zničen pravděpodobně za husitských válek. Druhý kostel byl vystavěn v roce 1553 a do dnešní doby prošel velkým počtem oprav. Zajímavá je i zvonice, která slouží zároveň jako vchodová brána. Kostelík je opředen záhadami, pověstmi a zajímavými osudy. Jedná se o místo, které stojí za návštěvu. Pro milovníky tajemství a záhad je nejzajímavější zjistit si popovídáním místním kronikářem.

Kostelík je dobře dostupný jak na kole, tak autem. Materiály jsou z křemene a dřeva v češtině a němčině. Kostelík stále slouží církvi.⁵⁴ Obrázek číslo 6.2.10 nabízí letecký pohled na Slavoňovský kostelík.

Obrázek 6.2.10 Slavoňovský kostelík

Zdroj: <http://www.slavonov.cz/>

Přehrada Rozkoš

V roce 1951 se začala budovat tato umělá přehradní nádrž, zejména z důvodu zamezení záplav z řeky Úpy. Po dobudování v roce 1972 vzniklo dílo, které se nazývá Východočeské moře, o rozloze 800 hektarů a průměrnou hloubkou 10 metrů. Jedná se o velice důležitou stavbu z pohledu cestovního ruchu. U silnice mezi Náchodem a Českou

⁵⁴Zdroj: [http://www.slavonov.cz/\(14.3.2010\)](http://www.slavonov.cz/(14.3.2010)), upraveno autorem

Skalicí je autokempink Rozkoš, kapacitou pro přes 3 000 osob. Je zde i letní kino, hotel, restaurace a tanečnický sál s občerstvením, minigolf a tobogán.⁵⁵

Poblíž je i nejbližší půjčovna kol, lodí a šlapadel. Na druhé straně u hráze je další menší kemp. Celá přehrada je dobře přístupná především na kolech. Prostrádky i vybavení je vhodné pro vodní sporty.

Velkým nedostatkem je, že půjčovna kol je až zde a nikoliv v Novém Městě nad Metují. Některé turistické bylinky mohou být také v okolí České Skalice.

Zámek Opocno

Jedna z nejvýznamnějších historických staveb v okolí se nachází v Opocně. Jedná se o dominantu města, Státní zámek Opocno. První písemné zprávy o tehdejšímu hradu pocházejí již od roku 1068. Od té doby v Opocně vyrostl nádherný zámek s mnoha expozicemi, prohlídkovými trasami, rozsáhlou zahradou a jediným lukem. Zámek je dobře dostupný, prohlídky jsou realizovány v češtině a angličtině. Po domluvě je možná i němčina a polština, případně další jazyky dle dohody.⁵⁶

Dobruška – rodiště F.L. Věky

Město Dobruška se nachází přibližně 8 km od Nového Města nad Metují. Je místem, kde v 19. století vzniklo jedno z regionálních ohniště národního obrození. Jedná se o město s velkým množstvím historických památek. Milovníky dějin zaujme stálá expozice v rodném domku Františka Ladislava Věky, proslaveného spisovatelem Aloisem Jiráskem v románu F.L. Věk.⁵⁷

Jaroměř – Pevnost Josefov

Město Jaroměř je bezpochyby velice zajímavé, ale pravý historický poklad skrývá až nedaleká pevnost Josefov. Pevnost byla vystavěna v období 1780 – 1787 na příkaz císaře Josefa II., na obranu proti výbojnému Prusku. Pevnost však bojů unikla.

Součástí prohlídky je nejen zajímavá pevnost, ale především rozsáhlé podzemí, které skrývá tajemná zákoutí. Do podzemí se turisti nevydávají tradiční ruční svítilnou, ale se

⁵⁵Zdroj: <http://expedice.rps.cz/lokality/1522-prehrada-rozkos-pr-ehrada.html/> (14.3.2010), upraveno autorem

⁵⁶Zdroj: <http://www.zamek-opocno.cz/> (15.3.2010), upraveno autorem

⁵⁷Zdroj: <http://www.mestodobruska.cz/> (15.3.2010), upraveno autorem

svíčkou, jejíž svit velice umocňuje tajemnou atmosféru. Zajímavé je také nedaleké české, železniční i vojenské muzeum. Ve všech objektech jsou možné prohlídky v češtině a mnoha světových jazycích.⁵⁸

Kudowa-Zdrój

Kudowa-Zdrój je menší městečko kousek za hranicemi u města Náchod. Jedná se o místo, které je s Českou republikou spjato už od svého založení. Vždy zde žila podstatná česká menšina. Idnes zde bydlí lidé z České republiky, kteří pracují v Náchodě a p řilehlých městech a obcích. Ceny jsou zřejmě nižší a v celém městě se dá platit českými korunami, včetně velké tržnice, kde se dá sehnat nejrozmanitější zboží za zajímavé ceny.

Město má výborné turistické zázemí. Je zde aqua-park, velké množství parků, lázní, dále lanový park, muzea a mnohá dalšího. Spoustu turistů také láká i nedaleké Stolové hory, kam je z města velice dobré spojení. Z pohledu cestovního ruchu se jedná o jednu z nejvýznamnějších konkurenčních lokalit pro Nové Město nad Metují.⁵⁹ Pohled na jednu z dominant města Sanatorium Polonia nabízí obrázek 6.2.11.

Obrázek 6.2.11 Sanatorium Polonia

Zdroj: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/>

⁵⁸Zdroj: <http://www.josefov-jaromer.cz/dejiny-pevnosti.php> (16.3.2010), upraveno autorem

⁵⁹Zdroj: <http://www.kudowa.pl/content/category/3/5/18/>, upraveno autorem, Polsky.

6.2.4 Vzdálenější okolí Nového Města nad Metují

V této podkapitole jsem se v Česku nepoužil jen o několik místům, která jsou již vzdálenější od Nového Města nad Metují, ale přesto mají pro cestovní ruch nezanedbatelný význam.

Ipřesvětšídojezdovévzdálenostijsoutatomístanatoklikatraktivní,žejímmusíbýtvěnována pozornost.

Adršpach

Adršpach je síce od Nového Města nad Metují vzdálenější (vlakem 42 km⁶⁰), přesto je to jedno z nejatraktivnějších míst v širším okolí. Zajímavá je nejenom obec s velkým množstvím hotelů, penzionů a restaurací, ale především Adršpašsko-teplické skály a nejzajímavější část Skalního město. Areál je otevřen celoročně, ale v zimní sezóně je vstup pouze na vlastní nebezpečí a poměrně riskantní.

Samotné Adršpašsko-teplické skály nabízí několik výletních okruhů, možnost zapůjčení lodíček na bývalém zatopeném pískovcovém lomu či převoz na lodíčkách přes horské jezero na trase prohlídky. Trasy jsou fyzicky náročnější a jsou vhodné pouze pro zdatnější turisty. Pro méně zdatné je tu pouze malý okruh kolem bývalého pískovcového lomu. Skály jsou opravdu hojně navštěvované, především polskými turisty. Výklady a informační materiály jsou především v češtině, polštině a němčině. Trasa je naprosto nevhodná pro hendikepované a dětské kočárky. Obrázek č. 6.2.1c nám ukazuje pohled na skalní útvar zvaný Velké panorama.⁶¹

Obrázek 6.2.1c Adršpašské skály, Velké panorama

Zdroj: <http://www.adrspach.cz/>

⁶⁰Zdroj: <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>

⁶¹Zdroj: <http://www.adrspach.cz/skaly/adrspaske-skaly.html> (16.3.2010), upraveno autorem

ZOO Dvůr Králové nad Labem

Do Dvora Králové nad Labem se z Nového Města nad Metují dá nejlépe dostat automobilem. Je vzdálen přibližně 35 km, cesta je pohodlná. Další možnost cesty je autobusem, cesta trvá přibližně hodinu. Na jejím konci nalezneme jednu z nejatraktivnějších ZOO v České republice. ZOO je zaměřená především na africký kontinent a rozkládá se na 60 ha, nabízí velké množství pavilonů a výběhů. Nejatraktivnější je zcela jistě africké ptactvo. Naprostým unikátem je projížďka po Safari, které má 27 ha, tvořící oddělené výběhy se zvířaty, která si zde žijí svým životem bez klecí. Atraktivní je také možnost prohlídek v noci. ZOO je otevřená celoročně, Safari v letní sezóně zahájení a ukončení je závislé na počasí. Areál nabízí velké množství restaurací, odpočívadel a dalších atrakcí. Areál je bezbariérový a je možné vstoupit sebou i psanavodítku. Informace jsou v češtině a angličtině. Turistické průvodce a brožury jsou k zakoupení v dalších jazycích.⁶²

Zcela ojedinělým zážitkem je zmíněné africké safari. Klasická projížďka je včetně vstupného, mezi nadstandardní zážitky patří večerní safari, offroad safari (vjezd do safari terénním automobilem) a večeře na safari. Mezi další zpestření patří možnost programu ošetřovatelů ZOO a hodiny zahradnictví. Tyto programy mají poměrně individuální charakter a je nutná předchozí telefonická rezervace a konzultace. Zajímavá je možnost svateb v ZOO. Obrázky ze ZOO nabízí obrázky 6.2.2 a 6.2.3c.

6.2.2c ZOO Dvůr Králové nad Labem - Safari

6.2.3c ZOO Dvůr Králové nad Labem - vodní ptactvo

Zdroj: <http://www.zoo-dvur-kralove.cz/fotogalerie.php>

⁶²Zdroj: <http://www.zoo-dvur-kralove.cz/prohlidka.php> (16.3.2010), upraveno autorem

6.3 Ceny v České republice a v Polsku

Jak vyplívá z dosavadních zjištění, pro Nové Město nad Metují je důležitý i cestovní ruch na polské straně, zejména ve městě Kudowa-Zdroj a jeho okolí. Velkou nevýhodou tohoto regionu je, že ani česká ani polská strana nepřijala Euro. Nejvíce zahraničních hostů je - kromě Polska - ze Spolkové republiky Německo a Nizozemí. Zde je platidlem Euro a výměna na české koruny případně polské zloté je vždy zdržení a náklad navíc. Pokud již turista vyemění na české koruny velice nerad mění dále na polské zloté, nebo obráceně.

Naštěstí se v mnoha obchodech a atrakcích na polské straně dá platit českými korunami. Na české straně nic takového bohužel není. Pro Nové Město nad Metují je to ale výhodné, protože turista raději přijede na českou stranu, zde si vyemění na české koruny a dále měnit nemusí. Polsko má v tomto nevýhodnější pozici. Stímto jevem také souvisí porovnání cen. Musíme bohužel konstatovat, že polská strana je častolevnější v době hospodářské krize z tohoto pohledu atraktivnější. Jedinou výjimku tvoří jídlo a některé nápoje v restauracích. Příklad porovnání cen uvádí tabulka č. 6.3.1:

Tabulka 6.3.1 Porovnání cen v České republice a v Polsku

Komodita	Cena v České republice v Kč	Cena v Polsku v ZŁ	Cena v Polsku v Kč
Jogurt Danone 6 ks	36,80	4,95 ⁶³	32,61
Okurka-salátová	12,20	2,24 ⁶⁴	14,75
Sýr krájený, Eidam	99,00 ⁶⁵	13,80	90,90
Vstupenka do Akvaparku-dospělý/hodina	110,00 ⁶⁶	14,00 ⁶⁷	92,22
2l úžkový pokoj/noc/hotel**	880,00 ⁶⁸	110,00 ⁶⁹	724,57
Nafta/litr	29,14	4,20	27,67
Oběd-vepřový řízek s bramborem	65,00	12,00 ⁷⁰	79,04
Chléb-krájený celý	23,00	12,00	16,47
Káva-turecká	20,00	2,50	32,94
Káva-Vídeňská	28,00	5,00	39,52
Čaj-černý	20,00	6,00	13,17

Aktuální kurz: 6,587 Kč/Pt⁷¹

Veškeré hodnoty a ceny k 5.3.2010, zdroj internet a vlastní návštěvy

ve restauraci Rambousek a Bristol.

⁶³Zdroj: www.tesco.pl

⁶⁴Zdroj: www.tesco.pl

⁶⁵Zdroj: www.peny.cz

⁶⁶Zdroj: www.snhk.cz/index.php?page=1135071920&idsub=21&idsub1=34

⁶⁷Zdroj: <http://www.basen.eurograf.pl/index.php?page=cennik>

⁶⁸Zdroj: <http://www.rambousekhotel.cz/ubytovani.htm>

⁶⁹Zdroj: <http://translate.googleusercontent.com>

⁷⁰Zdroj: www.kudowa.zdroj.pl/

⁷¹Zdroj: <http://www.sfinance.cz/osobni-finance/kurzovni-listky/kurz>: ČNB, (5.3.2010)

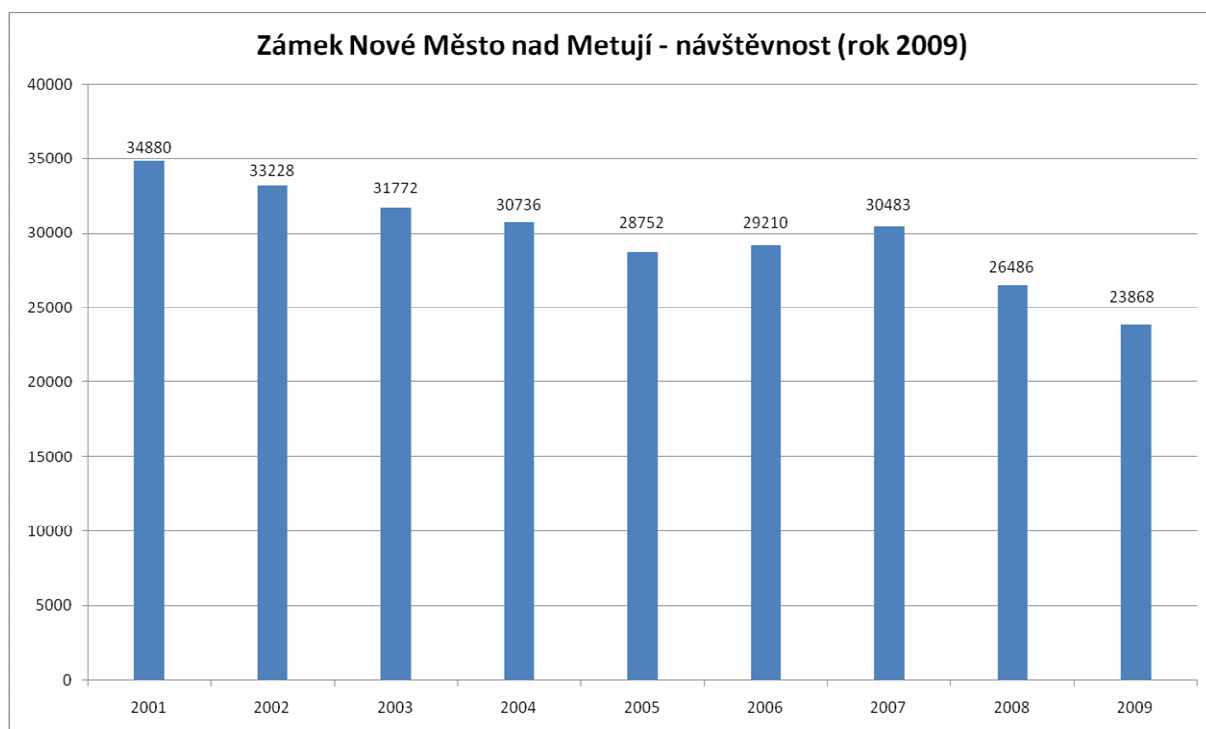
7 Analýza současného stavu

V následujících kapitolách jsem se snažil analyzovat současný stav v cestovním ruchu a zhodnotit současný vývoj situace. Provedl jsem SWOT analýzu, která je dle mého názoru vždy částečně subjektivním hodnocením. Pro objektivnější pohled jsem provedl krátké dotazování mezi jak domácími, tak zahraničními turisty, a také jsem se zeptal na několik obyvatel Nového Města nad Metují na jejich názory ohledně cestovního ruchu.

7.1 Návštěvnost města

Jak vyplývá ze Strategického plánu města do roku 2020, bohužel zatím neexistují jasné a ucelené statistiky návštěvnosti Nového Města nad Metují. Pro vytvoření představy o současné situaci lze využít nejlépe statistiku návštěvnosti Novoměstského zámku, který je hlavním turistickým lákadlem. Jedná se o statistiku pouze orientační – viz. graf č. 7.1.1. Vývoj návštěvnosti zámku v Novém Městě nad Metují za období 2001–2009.

Graf 7.1.1 Vývoj návštěvnosti zámku v Novém Městě nad Metují za období 2001–2009

Zdroj: Správa zámku Nové Město nad Metují

Tato statistika nám může napovědět určité trendy ve vývoji. Musím bohužel konstatovat, že trendy se v posledních letech nevyvíjejí příliš příznivě. Do roku 1996

přijížděly do Nového Města nad Metují především organizované zájezdy a skupiny. Dnes přijíždí hlavně jednotlivci, rodiny sděťmi a menší skupinky turistů. Dle údajů Správy zámku Nové Město nad Metují je vždy minimálně 20% cizinců, většinou jsou početnější. Bohužel přesné statistiky nejsou v Novém Městě nad Metují vedeny. Momentálně už jsme usuzovat, že pokud zámek navštíví ročně něco přes 20 000 turistů, tak dle odhadů Radnice v Novém Městě nad Metují může celkově ročně přijet přibližně 60 tisíc turistů. Zde Nové Město nad Metují pocítuje rezervy a mohlo by přivítat daleko víc turistů než v posledních letech.

Dle deníku EURO24: Českou republiku v roce 2009 navštívilo přes 6. mil. zahraničních turistů, což je meziročně o 8,5% méně než v roce 2008. V Praze ubýlo meziročně 13% turistů. V ostatních pokles zahraničních turistů jen 4%.⁷²

7.2 Infrastruktura cestovního ruchu

Nedílnou součástí dobrých předpokladů cestovního ruchu je jeho zázemí, nejen ubytování, ale i kvalitní stravovací služby a případně doprovodný kulturní program, který může být velice často také významným motivem návštěvy. Především německy mluvící turisté o kulturní program projevil výrazný zájem.

7.2.1 Ubytovací kapacity

Obecně lze říci, že kapacita návštěvníků je kapacita dostatečná. Další stránkou je kvalita. Některým turistům, zejména z Nizozemského království, chybí v Novém Městě nad Metují více kvalitních ubytovacích zařízení s větším komfortem. V Novém Městě nad Metují je 6 větších hotelů, které poskytují širokou škálu služeb i se stravováním. Jak ukazuje tabulka č. 7.2.1 Přehled hotelů v Novém Městě nad Metují s vlastním stravováním, kde nalezneme přehled počtu lůžek, cenu za dvojlůžkový pokoj a počet míst v hotelové restauraci sezení.

Lázně Rezek se stále na oficiálních stránkách města prezentují jako fungující, ale vsoučasnosti je jejich činnost pozastavena. Dle informací od správce lázní by měl soud rozhodnout v létě 2010 o jejich dalším majiteli.

---

⁷²Zdroj: EURO24, 25.2.2010.

Tabulka 7.2.1Přehled hotelů v Novém Městě nad Metují s vlastním stravováním

Název zařízení: ⁷³	Počet lůžek:	Cena za 1 lůžkový pokoj/noc:	Počet míst v hotelové restauraci:
Hotel Metuj	100 lůžek	890 Kč	120 míst
Hotel Peklo	14 lůžek/18 p. řist.	700 Kč	40 míst
Hotel U Broučka	18 lůžek	800 Kč	40 míst
Hotel Rambousek	44 lůžek/12 p. řist.	880 Kč	60 míst
Ubytovna Z-Sport	63 lůžek/24 p. řist.	440 Kč	60 míst
Lázně Rezek	120 lůžek	460 Kč	100 míst

Dále je v Novém Městě nad Metují 6 penzionů s ubytováním a možností snídaně, s rozdílnou kapacitou. Forma stravy je vždy na individuální domluvu se klienty. Dalším prvkem jsou 3 větší priváty a několik menších ubytování, které mají spíše individuální charakter. Zde je před cestou a pobytem vždy nutná telefonická konzultace. Někdy nastává problém shledáním kontaktu, který není příliš snadno dostupný nebo je jen v češtině. Podrobnější seznam naleznete v příloze č. 8. Seznam penzionů a privátů v Novém Městě nad Metují.

Nové Město nad Metují má problémy s ubytovací kapacitou. Jak kvalitativně, tak kvantitativně. Slabým místem je také nedostatečný počet lůžek a zcela chybějící zázemí pro kongresový cestovní ruch a to i v menším rozsahu.

7.2.2 Stravování

Stravování v Novém Městě nad Metují je poměrně kvalitní a turisté i místní obyvatelé mají poměrně širokou škálu možností vyzkoušet jak českou, tak zahraniční kuchyni. Vedle hotelů, které poskytují stravování ve vlastních restauracích, je v Novém Městě nad Metují dalších 14 restaurací, 2 vinárny a 2 bary. Pro turistům už bytžajímavé restaurace Dům č. 14 se 40 místy k sezení, tradiční i zážitkovou kuchyní, a především jedinečným interiérem umístěným v historické budově na Husově náměstí.

⁷³Zdroj: Internetové stránky jednotlivých ubytovacích zařízení

Také ve čere v restauraci U Seladona s venkovním posezením, s výhledem do Rezeckého údolí určitě zaujme, 30 venkovních a dalších 20 míst k sezení uvnitř restaurace poskytují příjemnou rodinnou atmosféru staro české kuchyně.

Kompletní seznam restaurací, vináren a barů v Novém Městě nad Metují je zpracován v příloze č.9.

Pravdou je, že sehnat volné místo v pátek či o víkendu (zejména v sezóně) je bez předchozí rezervace problém. Při dotazování si hosté většinou kvalitu jídla pochvalovali a především uvítali příjemné rodinné posezení a atmosféru. Myslím si, že zejména gastronomická turistika sem už stává významným hráchem v rozvoji cestovního ruchu.

7.2.3 Významné kulturní akce v Novém Městě nad Metují

Mnoho turistů, zejména ze Spolkové republiky Německo a z Nizozemského království se zmínilo, že je kulturní akce velice lákavá. Bohužel východní Čechy nemohou nabídnout to co například Morava, a to tradiční folklór. Významných akcí se bohužel nekoná v Novém Městě nad Metují mnoho a dle mého názoru je právě toto velká možnost do Nového Města nad Metují přilákat více turistů: Mezi stávající významné akce patří zejména:

- „Brány města dokořán“: Konají se v dubnu a jedná se o tradiční zahájení sezony a symbolické otevření bran města turistům v nové letní sezóně.
- „Smetanovské dny“: Květnový hudební festival na počest Bedřicha Smetany.
- „Zámecké kulturní léto“: Jedná se o tradiční trhy kulturních řemesel, koncerty a další vystoupení v prostorách zámku.
- „Velká cena Nového Města nad Metují v olympijsko-athénské šplhu“: Netradiční akce, jejíž hlavní disciplínou je šplh bez přehrázu do 14 metrů – bývalá olympijská soutěž.
- „Letní kino“: Například v měsících července a srpna do Nového Města nad Metují vždy zavítá letní kino, a na Husově náměstí je promítán otevírací film nebo v historické zástavbě několik nových českých filmů. Bohužel bez zahraničních titulů a pouze v češtině, což drtivou většinu zahraničních turistů odradí. Myslím si, že by bylo vhodné zvážit cizojazyčné tituly. Zejména v němčině a polštině.

- „Novoměstská setkání“: Kulturní akce na poště založená Janem Černickým z Kácova, jsou otevřené památky a ve městě se vyskytuje spousta atrakcí, lidé v dobových kostýmech chodí.
- „Novoměstský hrnec smíchu“: Tradiční akce pořádá vždy na podzim, které se účastní významní čeští herci, spojená s projekcí filmu v městském kině a autogramiádou. Bohužel v posledním ročníku 2009 dle údajů z Radnice Nového Města nad Metují, převyšily náklady příjmy a akce dostala ztrátu. Tato situace je přičítána zejména hospodářské krizi, ale její další osud jistý.
- „Akademické týdny“: Akce pořádá pravidelně na konci léta, jedná se o sérii přednášek na Pavlátově louce o atraktivních tématech. Přednášky jsou někdy i v angličtině a některé turistů a kovářů akce přitahují.
- „Zpívání u vánočního stromu“: Kulturní akce na Husově náměstí, zpívá v Novoměstském souboru.
- „Živý betlém“: Tradiční Vánoční akce na Husově náměstí.⁷⁴

7.2.4 Sportovní kapacity

Nové Město nad Metují nabízí také několik sportovišť. Největší je sportovní Stadion Generála Klapálka, který nabízí atletickou dráhu, posilovnu, squash centrum a 25 metrový krytý bazén s parní saunou. V Novém Městě nad Metují je také zimní stadion, fotbalové a volejbalové hřiště a hřiště na házenou. Významná je také možnost pro práci hendikepovanými v jejich sportovním uplatnění. Zejména lukostřelecký klub hendikepovaný nabízí velké možnosti.

Bohužel celkově v Novém Městě nad Metují chybí větší sportoviště, která by odpovídala svojí kvalitou, některá sportoviště chybí zcela. Jak vypovídá zpráva o rozvoji Nového Města nad Metují do roku 2020, většina obyvatel by uvítala zejména koupaliště, více cyklostezek a dětská víceúčelová hřiště.⁷⁵

⁷⁴Zdroj: Nové Město nad Metují – publikace Nové Město nad Metují vydaná pro propagační účely, rok 2006

⁷⁵Zdroj: Strategický plán města Nové Město nad Metují do roku 2020

7.2.5 Informační centra

V Novém Městě nad Metují je pouze jedno informační centrum. Jeho hlavní část je na Husově náměstí. Je otevřené celoročně, i o sobotách a nedělích, ale kromě svátků. Stejnou otevírací dobu má i jeho pobočka U Zázvorky při vstupu na Husovo náměstí. Výčet služeb informačního centra v Novém Městě nad Metují nalezneme v příloze číslo 10, p řevzatý z uvedeného zdroje.

V informačním centru v Novém Městě nad Metují se turista dohoví mimo češtiny také německy, anglicky a rusky. Především ruština se stává stále potřebnějším jazykem. Bohužel materiály v ruštině zatím chybí a k dostání jsou spíše příležitostně. Převážující je němčina a angličtina. Dle mého názoru by vytištění alespoň základních informací v ruštině mohlo velice pomoci.

7.2.6 Městské museum a městská galerie Zázvorka

V Novém Městě nad Metují je také na Husově náměstí malé městské museum a městská galerie Zázvorka. Museum je umístěno v zrekonstruovaných historických budovách, které dříve sloužily obraně města a také jako dělostřelecká bašta. Rekonstrukce byla citlivá a zachovala původní ráz objektu.

Momentálně je zde umístěna expozice barokní lékárny, městský betlem Jarmily Haladové, přírodovědný úsek a galerie hodinek Prim. Expozice se v nestálých intervalech mění a proto je vždy vhodné zjištění aktuálního stavu.⁷⁶

7.3 Holandská otázka

Ještě před samotným dotazováním turistů, tvorby SWOT analýzy a dalšími závěry je nezbytné vzpomenout významnou „Holandskou otázku“. Holandsko není oficiální název Nizozemského království, ale jedná se spíše o Vlámskou otázku – tedy problematiku lidí žijících v úrovni pod hladinou moře v Nizozemském království a severní části Belgie. Vlámové jsou obyvatelé původního Holandska. V posledních několika desetiletích začaly v Nizozemském království i v Belgii (a i jinde na světě) stoupat významně hladiny moří a zaplavovat různá přímořská území. V Nizozemském království se jedná o velice aktuální téma.

---

⁷⁶Zdroj: <http://www.muzeum-nmm.cz/expozice.htm> (31.3.2010)

Nizozemské království má velice husté osídlení 393 ob./km², oproti České republice, která má 133 ob./km². Nizozemské království a především jeho pohoří a římořské oblasti jsou jedni z nejhustěji obydlených oblastí na světě. Spolu se stoupáním hladiny moře a malou obytnou plochou nastal velice aktuální problém přelidnění. Nizozemská vláda spustila zajímavý a zejména pro Českou republiku velice atraktivní program přesídlení. Podporuje své občany, kteří mají zájem o přestěhování z těchto oblastí v rámci Evropské unie do jiných členských zemí. Podporuje je jak vhodnou legislativou, tak úlevami a finančními prostředky. Jelikož Česká republika, především Krkonoše a Orlické hory byly velice častými cíli nizozemských turistů, stala se tato místa také jedním z cílů úpravě pro toto trvalé přestěhování. Podle odhadů je možné, že i belgická vláda, konkrétně vlámský parlament, o takovéto možnosti také uvažují.

V okolí Nového Města nad Metují vyrostlo již několik víceméně „Nizozemských vesniček“, penzionů a dalších zařízení. V neposlední řadě bylo v České republice otevřeno několik základních škol – respektive vyučovacích tříd, kde je vyučovacím jazykem nizozemština. V okolí se jedná především o obec Velký Dřevíč, která je od Nového Města nad Metují vzdálena 21 km. Další významná čtvrť kam zamířil několik nizozemských chodců je severní část Pece pod Sněžkou.

Jedná se o velice mladý trend, který je teprve na své počátky. Je těžké odhadnout, jak se bude vyvíjet. Přesto je důležité vzít tuto otázku v úvahu a počítat s ní i v cestovním ruchu. Dle mého názoru jde o velkou a zatím příliš nevyužívanou možnost, jak do oblasti Novoměstské pánve lákat další turisty, obyvatele a s nimi finanční prostředky. Jedná se o určitě o velice zajímavé a atraktivní současné téma.

8 Dotazování mezi turisty a domácími obyvateli

Součástí této práce jsou také poznatky z řízených rozhovorů mezi turisty a domácími obyvateli, kde mi jako podklad sloužil krátký dotazník. Dotazník jsem měl vedle češtiny i v polštině, němčině a angličtině. Dotazník je v příloze č. 11 pro ukázkou v české a polské verzi.

8.1 Postup dotazování

Dotazník není primárně určen k přesnému marketingovému výzkumu, ale pouze jako podpora pro tuto práci. Sběr dat probíhal vždy osobně a formou řízeného rozhovoru pomocí vyplňování dotazníku. Touto formou se podařilo získat vícenázorů na náměty. Při dotazování jsem se zajímal nejprve o kolikátou návštěvu v Novém Městě nad Metují se jedná, jestli mají respondenti zájem znovu Nové Město nad Metují navštívit, dotazoval jsem se na znalost zajímavých míst v Novém Městě nad Metují a jeho okolí. Nejvíce mě zajímaly jejich osobní návrhy, to co jim scházelo a nebylo naopak, v čem byli spokojeni.

Rozhovory byly vždy prováděny osobně, a to zejména ze důvodů „dozjišťování“ znalosti okolí. Často se mi stalo, že při dotazování lokalitu turista odpovídal, že lokalitu nezná, ale při do vysvětlení o čem se jedná si vzpomněl, že lokalitu zná, či oblast dokonce navštívil. Část dotazování proběhla v červenci 2009, ke konci léta v září 2009, další dotazování v prosinci 2009 a poté ke konci února 2010. Bylo mi umožněno dotazovat se v hotelu Rambousek, dále v římoně Husově náměstí, a také na Komenského třídě v Novém Městě nad Metují.

8.2 Počty respondentů, způsob rozhovoru

Celkově jsem oslovil 193 respondentů. Dotazování probíhalo vždy na turisticky atraktivních místech či v hotelu, v různých ročních obdobích. Vždy jsem s respondentem vedl řízený rozhovor na základě předem připraveného krátkého dotazníku, který mi sloužil jako pomůcka pro dříveší pro kvalitnější vyhodnocení výsledků.

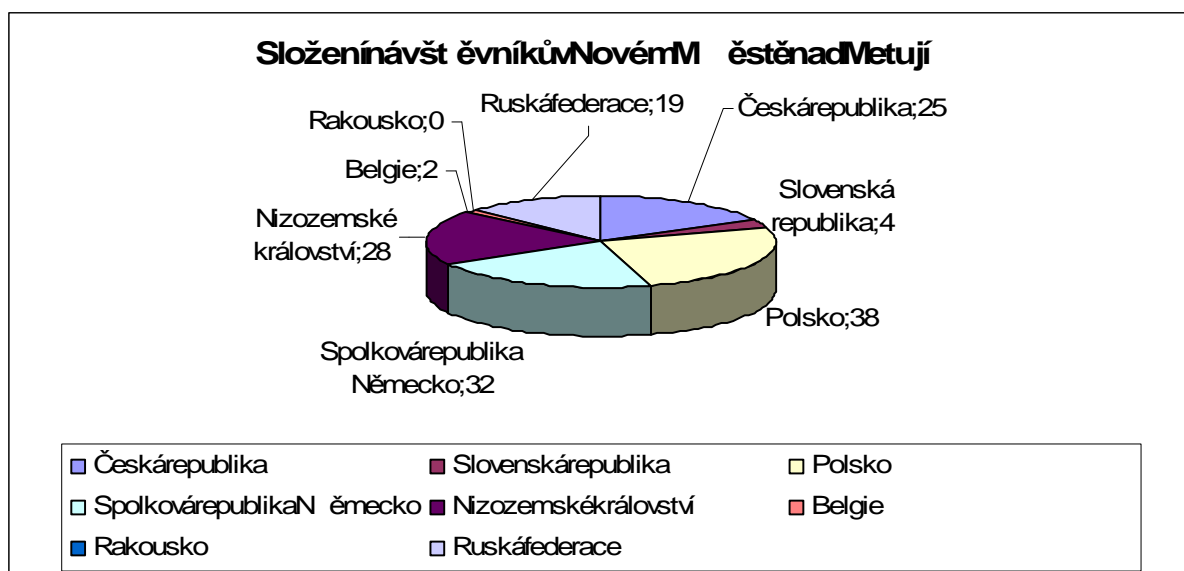
Ze zmíněných 193 respondentů bylo 25 stálých obyvatel a 20 respondentů nevyhovovalo statistice. Jednalo se především o tranzitní cestující a pracovní pobyty. Přesto jsem s nimi krátký rozhovor provedl, jelikož se o Nové Město nad Metují zajímali především do budoucna, jako možný cíl své návštěvy.

Ovšem nejvýznamnějším vzorkem bylo 148 návštěvníků. Z tohoto počtu bylo 24 výletníků – tedy těch, kteří v Novém Městě nad Metují nezůstali déle jak 24 hodin a nepřenocovali zde. Zbýlých 124 respondentů byli turisté. Z toho nadovolených bylo 98 – tedy přenocovali v Novém Městě nad Metují nad vířaví nocí. Zbýlých 26 turistů spadalo do kategorie krátkodobých pobytů – tedy v Novém Městě nad Metují přenocovali jedinou noc.

8.3 Složení respondentů

Zajímavé bylo národnostní složení. Nejvíce turistů bylo tradičně ze Spolkové republiky Německo a Polska. Překvapivý byl počet turistů z Ruské federace, 19 respondentů. Podrobnější statistiku ukazují graf č. 8.3.1, Složení návštěvníků v Novém Městě nad Metují:

Graf 8.3.1 Složení návštěvníků v Novém Městě nad Metují

Zdroj: vlastní tvorba

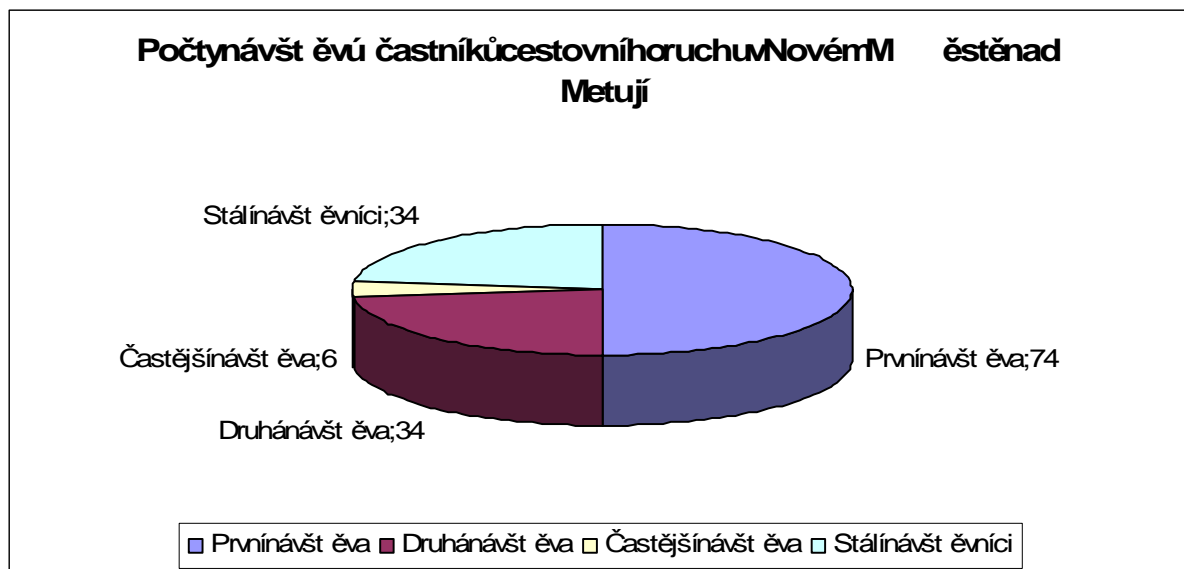
8.4 Počet návštěv v Novém Městě nad Metují

Pro Nové Město nad Metují je důležité nejen turistů získat, ale také si alespoň některé udržet. Zajímá mě, o kolikátou návštěvu Nového Města nad Metují se jedná. Mezi první návštěvníky patřili zejména turisté z Ruské federace a Spolkové republiky Německo. U občanů Ruské federace spolu s předchozím bodem lze usuzovat o vzrůstající oblibě nejen České republiky, ale i oblasti Novoměstska. Jedná se o velice významný trend s velkým potenciálem.

Mezi druhými častějšími návštěvníky patří řidiči z Německa, tradiční turisté z Nizozemského království a Polska. Přehledný pohled nabízí graf č. 8.4.1: Počet návštěvů častníků cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují:

Graf 8.4.1 Počet návštěvů častníků cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují

Zdroj: vlastní tvorba

Celkem 74 respondentů uvedlo, že jsou v Novém Městě nad Metují poprvé. Ptali jsme se jich, jestli zvažují další návštěvu Nového Města nad Metují. Drtivá většina – 68 respondentů odpovědělo, že ano. Na otázku proč by se do Nového Města vrátili, odpovídali převážně následovně:

- Nevěděli jsme, že Nové Město nad Metují nabízí tolik zajímavého. Nestihli jsme navštívit vše, co území nabízí.
- Zajímá nás historie, a proto se sem znovu podíváme.
- Jsou zde příjemné ceny, především proti Praze či Krkonoším.

8.5 Hodnocení kvality služeb a infrastruktury cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují

Respondentům byla nabídnuta škála od jedné do pěti, a se její pomocí mohli ohodnotit kvalitu a spokojenost s dotazovanou oblastí. Stím, že jednička znamenala absolutní

spokojenost a početka absolutní nespokojenost. Ze 148 odpovědí ke každé otázce jsem později udělal aritmetický průměr. Výsledky jsou následující:

Kapacita pokojů v sezóně	Ø2,2
Dostupnost informací v rodném jazyce	Ø1,2
Úroveň bytovacích služeb	Ø3,4
Úroveň stravování	Ø1,8
Atraktivita turisticky zajímavých míst	Ø1,1
Dostupnost turisticky zajímavých míst	Ø3,2
Kvalita a dostatek sportovišť	Ø4,1

Komentář k výsledkům: Z tohoto výzkumu můžeme odvodit, že návštěvníci jsou spokojeni s dostupností informací, atraktivním okolím a úrovní stravování. Příjemná je i kapacita ubytování. Problém je již několikrát zmíněnou kvalitou ubytování a sportovišti. Dostupnost památek je v horských a podhorských oblastech vždy komplikovanější, ale pěstování se jedná o oblast, která by se neměla podceňovat.

8.6 Turisticky atraktivní místa v Novém Městě nad Metují a jeho okolí

Respondenti byli dále ptáni na jednotlivá turisticky zajímavá místa. Nejprve jsem se respondentů ptal, jestli dotazovanou památku znají, či nikoliv. Pokud jí znali, tak jestli památku navštívili, či nenavštívili a z jakého důvodu. Při vyhodnocení dotazníku jsem si zajímavá místa rozdělil na několik skupin.

První skupinu jsem nazval „Známá a atraktivní místa“. Jednalo se o takové zajímavosti, kde mi více jak 70% respondentů sdělilo, že místo znají a navštívili ho. Tato místa bych dle mého názoru měla uplatnit jako základní pro podporu dalších, méně známých míst, například turistických balíčků.

Jedná se o: Městskou památkovou rezervaci Nové Město nad Metují, Peklo, Zámek Náchod, Ratibořice, Rozkoš, Adršpach, ZOODv úřadě Králové nad Labem, Jaroměř – Pevnost Josefov. Místa jsou seřazena od nejznámějšího a nejnavštěvovanějšího po méně známá.

Další skupinu jsem nazval „Nepříliš známá místa“. Jedná se o typ památky, které víc než o jak 70% návštěvníků neznalo, a ani při doptávání si na památku nevzpomnělo a nikdy o ní neslyšelo. Jedná se o: Kráčínský kostel, Zříceninu hradu Výrov, Lázně Rezek, a Klopotovské údolí a Slavoňovský kostelík.

Tato místa jsou velmi zajímavá, bohužel sama na propagaci nestačí či o nich není zahraničí příliš informací. Dle mého názoru by tato místa mohly pomoci již zmíněné turistické balíčky.

Poslední skupinu jsem nazval „Místa s užitkovým potenciálem“. Tato místa respondenti většinou znali, ale buď je nestihli navštívit a raději si u omezený čas věnovali jiným místům, či je vůbec nezajímala. V závorce v seznamu míst uvádím vždy nejčastěji uváděný důvod, proč nebyla navštívena. Jedná se o: Hodinářský závod Elton (výroba hodin není zajímavá), Nový Hrádek a hrad Frymburg (velmi špatná dostupnost), Pevnostní systém Dobruška (nezájem o vojenskou historii) a Jiráskova chata, Zámek Opouchov (neznalost místa), město Dobruška (neznalost místa) a Kudowa Zdrój (znalí pouze Polští turisté, další místo neznali).

8.7 Pohled respondentů

Na závěr byli respondenti ptáni na to, co se jim v Novém Městě nad Metují líbilo, nelíbilo a co jim schází. Uvádím nejčastější odpovědi: Respondentům se nejvíce líbila Městská památková rezervace, Nové Město nad Metují, úroveň stravování, informační zázemí a celková historická zajímavost. Pochvalovali si také čistotu města a vyšší úroveň pocitu bezpečí, především proti Praze.

Naopak nejvíce si stěžovali na dostupnost některých památek, větší počet oprav ve městě, kvalitu ubytování a mnohé také trápila proměnlivost počasí, a že na tuto skutečnost nebyli předem dostatečně upozorněni. Respondentům také nejvíce scházely krytý plavecký bazén, půjčovny kol a případně lyží, hotely vyšší kvality, sportoviště, možnost vyhledání hotovosti o víkendech a svátcích, a také neexistence městské hromadné dopravy, což bylo nepříjemné zejména při rekonávání větších vzdáleností zejména za špatného počasí.

Tuto otázku jsem položil také 25 místním obyvatelům. Těm nejvíce schází možnost jít o víkendů zatančit, schází jim městská hromadná doprava a často i naplněnost městav letní a zimní sezóně.

9 SWOT analýza potenciálu Nového Města nad Metují v cestovním ruchu

Pomocí SWOT analýzy můžeme získat náhled na situaci. Zohledníme jak minulost, současnost, tak i předvídanou budoucnost. Díky analýze získáme přehled silných stránek, které cestovní ruch v Novém Městě nad Metují podporují, informace o slabých stránkách, které mohou přinést komplikace a případně i odliv turistů z Nového Města nad Metují. Dále lze zjistit přehled příležitostí, na které by se Nové Město nad Metují mělo zaměřit, ale také seznam ohrožení, která by se měla snažit eliminovat.

9.1 Silné stránky (S)

- Malá míra nezaměstnanosti v Novém Městě nad Metují.
- Dobrá úroveň bezpečnosti v Novém Městě nad Metují a okolí.
- Dobrá dostupnost zdravotnické péče.
- Výhodná geografická poloha z pohledu cestovního ruchu pro její atraktivitu – Orlické hory, Krkonoše, polské pohraničí, přehrada Rozkoš.
- Významný podíl zahraničních turistů.
- Atraktivní krajina podhůří hor.
- Potenciál historických a církevních památek
- Podpora euroregionu Glacensis.
- Fungující mikroregion Novoměstsko.
- Kvalitní informační centrum, s dobrou polohou na Husově náměstí.
- Zážitek, domácí i velice kvalitní zahraniční gastronomie.
- Velice čisté město, okolí, dobrá kvalita ovzduší a minimální znečištění.
- Široká maloobchodní síť.
- Dobré jazykové vybavení místních, kteří často v cestovním ruchu pracují.
- Sociální zařízení v centru – kvalitní, čisté a nové WC.
- Atraktivita Městské památkové rezervace Nové Město nad Metují

9.2 Slabé stránky(W)

- Česká republika nemá Euro – turisté jsou nuceni si měnit na českou korunu, ale zároveň platí, že podle aktuálního kurzu se může zahraniční turistům dovolená vyplatit více než vzemi, kde se platí v eurech.
- Špatné a minimální zázemí pro kongresový cestovní ruch, i menší akce by se v Novém Městě nad Metují pořádaly velice špatně.
- Obecně je pro zahraniční domácí turisty levněji v Polsku.
- Na území Nového Města nad Metují je velice málo směnárny, které fungují jen v určité hodiny v pracovní dny, o víkendech je to velký problém.
- Chybí půjčovna kol a lyží.
- Málo sportovišť.
- Menší počet kulturních akcí v Novém Městě nad Metují.
- Neexistující MHD.
- Menší počet cyklostezek, než dovoluje rozkrajiny.
- Špatná dostupnost některých památek.
- Velká záplavová oblast řeky Metuje.
- Chybí ucelený seznam ubytování a stravování.
- Velký počet probíhajících stavebních oprav v centru města.

9.3 Příležitosti(O)

- Lepší využití turistických zajímavostí a možností.
- Možnost čerpání peněz z strukturálních fondů Evropské unie.
- Letní kino – pořádání tiskových konferencí v němčině nebo polštině a zvýšení atraktivity pro zahraniční turisty.
- Lepší využití letiště v Novém Městě nad Metují, Krčíně.
- Větší možnost pro hendikepované, větší spolupráce se stacionářem NONA.
- Možnost pořádání většího počtu kulturních akcí.
- Hodinářský závod ELTON, hodiny Prim, možnost z atraktivní historie cestovního ruchu.

- Větší spolupráce polskou stranou.
- Orientace na nově trhy, zejména Polsko.
- Orientace na domácí turistiku, prezentace v dalších částech České republiky.
- Velký potenciál Lázní Rezek.
- Velký potenciál v rozvoji cyklostezek a běžeckých tratí.
- Možnost aktivně se zapojit a prohloubit možnosti, „Holandské otázky“
- Více kulturních akcí v rámci podpory cestovního ruchu.

9.4 Ohrožení(T)

- Riziko nestability mikroregionu Novoměstsko, rizikem jsou obce.
- Geograficky je v Novém Městě nad Metují na okraji Královéhradeckého kraje, proto je občasně okrajizován.
- Sousedství Rychnova nad Kněžnou, Náchoda, Kudova-Zdrój jejich „konkurence“.
- Chybí přesné a kompletní statistiky návštěvnosti Nového Městě nad Metují – problém s odhadem trendů.
- Aktuální úbytek turistů.
- Malý počet sportovišť.
- Chybí ubytovací zařízení vyšší kategorie – hrozí další odliv turistů jinam.
- V oblasti zdravotnictví je dobré zázemí, ale špatná informovanost, zejména minimální informace jsou v cizím jazyce.
- Především informace o menších ubytovacích zařízeních nejsou v cizím jazyce.
- Při poklesu příjmů z cestovního ruchu riziko propuštění – velké množství obyvatel pracuje v cestovním ruchu.

10 Návrhy adoporu čení

10.1 Shrnutí současné situace

Nové Město nad Metují má nesporně velký potenciál v cestovním ruchu. Ve městě i v jeho okolí je celkem nízká nezaměstnanost, ale především díky cestovnímu ruchu, který zaměstnává velký počet obyvatel. Větší podniky v okolí nejsou a cestovní ruch je velmi důležitou částí Nového Města nad Metují. V současné době je stejně jako na většinu odvětví, tak i cestovní ruch dolehla hospodářská krize. Turistů ubylo, a tím pádem i příjem z této činnosti. Nové Město nad Metují má velkou možnost a dobré zázemí pro znovuzískání turistické pozornosti jak ze zahraničí, tak z České republiky. Současná situace není kritická, ale přesto má Nové Město nad Metují velké rezervy pro rozvoj cestovního ruchu.

Současná hospodářská krize, to také fakt, že Nové Město nad Metují musí investovat i do jiných projektů než cestovní ruch, jistě realizaci různých opatření značně ovlivní. Především z těchto důvodů jsem se rozhodl navrhy adoporu čení rozdělit do dvou podkapitol. První podkapitola se věnuje krátkému období, tedy několika týdnům. Do této podkapitoly jsem zařadil návrhy, které jsou snadněji realizovatelné, nejsou příliš nákladné, ale dle mého názoru jsou efektivní a měly by mít dopad na zlepšení kvality cestovního ruchu. Podkapitola druhá se věnuje dlouhému období, tedy výhledu na několik let dopředu. Tyto návrhy adoporu čení jsou zajímavé, ale daleko nákladnější a jejich možnost realizace vyžaduje delší časové období. Předpokládám, že pokud by se realizovala alespoň část návrhu z první podkapitoly, mohlo by to urychlit dlouhodobé návrhy.

10.2 Krátké období

- Větší využití sociálních sítí, například facebook, pro propagaci města
- Vytvoření přehledného průvodce, vhodného i ke stažení do mobilního telefonu v podobě Java aplikace. Turista po té bude moci snadno nalézt potřebné informace, kontakty apod. pomocí svého mobilního telefonu v příslušném jazykovém mutaci
- Naturisticky zajímavá místa umístěná do plánovaného programu propagacími a informačními letáky. Především u nejvíce navštěvovaných míst v Novém Městě nad Metují: U nové radnice, hotelu Rambouseka Metuj, restauraci Peklo, v Žižkově.

- Zmapovat trasy pro hendikepované a spojit je se seznamem lokalit vhodných knávšt ěvě.
- Připrácishendikepovanýmivyužitvícespoluprácise stacioná řemNONA.
- Na podporu mén ě známých lokalit využít „turistické balí čky“. Tedy u znám ější lokalityp řiprodejivstupenkyupozornitnadalšímén ěznámelokalit,ykteréjemožno navštívit zdarma a nebo se slevou po p ředložení vstupenky ze znám ější lokality, i stím,žesevstupnézvýšíoprotistávajícím cenám. Návrhysemvložildop řílohy č.12.
- Uveřejnitkompletníseznamubytovatel ůastravovatel ůawebovýchstránkáchm ěsta isaktualizovanýmikontakty.
- Zlepšit a sjednotit postup m ěst a obcí vmikroregionu Novom ětsko voblasti cestovníhoruchu.
- Změřitsevícenaturisty zRuskéfederace,kte římajíohromnýturistickýpotenciál.

10.3 Dlouhéobdobí

- Zřídityprostoráchradnicesm ěnárnusvíkendovýmprovozem.
- Vybudovatp ůjčovnulyžiákol,potéinformovatotétomožnostii vzahrani cí.
- Víceprogram ůprohendikepované.V ětšíspoluprácesestacioná řemNONA.
- Zvážitmožnostalespo ňzákladnírealizacem ětskéhromadnédopravynahlavních dopravníchtrasáchvNovémM ěstěnadMetují.
- Většíspoluprácesletišt ěmKr čín,možnostvyhlídkovýchlet ůbalónemspo čáteční podporoum ěsta.
- VyužitípotencionáluLázníRezek.V ětšípodporavýstavbyubytovánívyššíkvality.
- Vybudováníkoupališt ěadalšíchsportoviš ť.

Závěr

Předložená diplomová práce se zabývá potenciálem cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují. Představuje zmapování aktuální situace, vyhodnocení závěrů a navrnutí opatření pro zlepšení cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují.

Informace o problematice byly čerpány z odborné literatury, internetu, informačních letáků, na radnici v Novém Městě nad Metují, rozhovorem s respondenty, vlastním výzkumem a v neposlední řadě konzultacemi na fakultě. Před začátkem psaní práce jsem našel základní informace a při samotné tvorbě dohledával další potřebná data. Rozsah šetřeného problému byl poměrně široký a zasahoval do různých oblastí. Zjištěné informace pomohly analyzovat a dle některých příčin problémů cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují. Z těchto zjištění jsem dále vycházel při návrhu a doporučení zlepšení situace v cestovním ruchu v Novém Městě nad Metují. Opatření se podařilo navrhnout a rozdělit jsem je do krátkého období – tedy ta opatření, která lze realizovat co nejdříve, s minimálními náklady a maximálním užitekem – metoda MiniMax. Dlouhé období obsahuje návrhy, které jsou časově náročnější, vyžadují více finančních prostředků a jejich realizace je komplikovanější a vyhledává.

Dle mého názoru byl cíl práce: Analýza potenciálu cestovního ruchu v Novém Městě nad Metují a navrnutí opatření pro zlepšení situace, splněn.

Věřím, že práce bude mít praktický přínos i pro radnici v Novém Městě nad Metují, se kterou jsem spolupracoval. Pomůže poukázat na nové možnosti i tím, že se opírá o skutečně aktuální data, která doposud nebyla zpracována v uceleném souboru a celku.

Pracem jsem osobně velmi bavila. Zaměření bylo netradiční, komplexní a z mého pohledu velice atraktivní. Věřím, že navržené výstupy pomohou zlepšit situaci v cestovním ruchu v Novém Městě nad Metují. Dle mého názoru je na tomto území velký potenciál, který se musí o něco lépe využít, aby přinesl více než doposud.

Seznam použité literatury

1. BARBER, R. J. *Die Herrschaft der Manager* 1. vyd. Mnichov: Edition Praeger, 1970. 339 s. ISBN 37-7968-000-9.
2. DROBNÁ, D.; MORÁVKOVÁ, E. *Cestovní Ruch* 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004. 205 s. ISBN 80-7168-901-7.
3. HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy* 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
4. INDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch a Evropská unie – Vybrané kapitoly, Sborník prací*, 1. vyd. VŠE Praha, 2000. 174 s. ISBN: 80-245-0084-1.
5. LEDNICKÝ, V. a kol. *Možnosti využití klastrů v cestovním ruchu*, 1. vyd. Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. 144 s. ISBN 978-80-7248-508-6.
6. LEDNICKÝ, V. *Stručná učebnice základů managementu* 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2005. 60 s. ISBN 80-7329-090-1.
7. LEDNICKÝ, V. *Využití technických památek v českém cestovním ruchu* 1. vyd. Ostrava: EK FVŠB-TUO, katedra managementu, 2004. 126 s. ISBN 80-248-0611-8.
8. LEDNICKÝ, V. *Strategické řízení* 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2006. 153 s. ISBN 80-7329-131-2.
9. MALÁ, V. a kol. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Praha: VŠE, nakl. Oeconomica, 2002. 98 s. ISBN 80-248-0439-1.
10. PÁSKOVÁ, M.; ZELENKA, J. *Cestovní ruch – Výkladový slovník* 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.

Internetové stránky

1. *Adršpach* [on-line].2010.[cit.16.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.adrspach.cz>
2. *Aquapark–Kudowa Zdrój* [on-line].2010.[cit.5.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.basen.eurograf.pl>.(Polsky)
3. *Businessinfo* [on-line].2010.[cit.11.2.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.businessinfo.cz>.
4. *Cestovní ruch* [on-line].2010.[cit.24.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.cestovni-ruch.cz>.
5. *Czech tourism* [on-line].2010.[cit.13.2.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.czechtourism.cz>.
6. *Česká národní banka* [on-line].2010.[cit.23.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.cnb.cz>.
7. *Český statistický úřad* [on-line].2010.[cit.21.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.czso.cz>.
8. *Dobruška* [on-line].2010.[cit.15.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.mestodobruska.cz>.
9. *Euroskop* [on-line].2010.[cit.16.2.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.euroskop.cz>.
10. *Euroskop* [on-line].2010.[cit.29.1.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.euroskop.cz/>.
11. *Expedice ČR* [on-line].2010.[cit.21.1.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://expedice.rps.cz/lokality>.
12. *Fotomapy* [on-line].2010.[cit.29.2.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://im.foto.mapy.cz/big>.
13. *Hotel Rambousek* [on-line].2010.[cit.5.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.rambousekhotel.cz>.
14. *Infocentrum Nové Město nad Metují* [on-line].2010.[cit.22.2.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.infocentrum-NovéMěstonadMetují.cz>
15. *Infocentrum Nového Města nad Metují* [on-line].2010.[cit.31.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://www.infocentrum-nmmn.cz>.
16. *Jízdní řády* [on-line].2010.[cit.20.3.2010].Dostupné na World Wide Web:
<http://jizdnirady.idnes.cz>.

17. *Josefov* [on-line].2010.[cit.16.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.josefov-jaromer.cz>.
18. *KodowaZdrój* [on-line].2010.[cit.16.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.kudowa.pl>.(Polsky)
19. *Kralovehradeckýkraj* [on-line].2010.[cit.18.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.kr-kralovehradecky.cz>.
20. *Královehradeckýregion* [on-line].2010.[cit.22.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.kralovehradeckyregion.cz>.
21. *Kurzovnílístek* [on-line].2010.[cit.5.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.sfinance.cz/osobni-finance/kurzovni-listky/kurz>: ČNB
22. *LázněRezek* [on-line].2010.[cit.29.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.laznerezek.cz>.
23. *LetištěPraha* [on-line].2010.[cit.18.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.prg.aero/cs>.
24. *Mapy.cz* [on-line].2010.DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.mapy.cz>.
25. *MendlovauniverzitaBrno* [on-line].2010.[cit.8.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=116>
26. *MěstskápolicieNovéMěsto nadMetují* [on-line].2010.[cit.13.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.mestskapolicienm.cz>.
27. *Ministerstvopromístnírozvoj* [on-line].2010.[cit.11.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
www.mmr.cz,Koncepce státní politiky cestovním ruchuna období 2007-2013
28. *MuseumNovéhoMěsta nadMetují* [on-line].2010.[cit.31.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.muzeum-nmm.cz>.
29. *NovéMěsto nadMetují* [on-line].2010.[cit.22.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.novemestonm.cz>.
30. *Novinky.cz* [on-line].2010.[cit.27.1.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.novinky.cz/kultura>.
31. *NovýHrádek* [on-line].2010.[cit.7.4.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.novy-hradek.cz>.
32. *Parasport* [on-line].2010.[cit.1.4.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.parasport.cz>.
33. *PenyCZ* [on-line].2010.[cit.5.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
www.peny.cz.

34. *Picasaweb*[on-line].2010.[cit.21.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://picasaweb.google.com>.
35. *Policie ČR*[on-line].2010.[cit.5.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.policie.cz>.
36. *PortálIdnes.cz* [on-line].2010.[cit.19.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://cestovani.idnes.cz/ruska-invaze-v-cesku-po-40-letech>
37. *Portáli-RU.cz* [on-line].2010.[cit.19.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.irucz.ru/cz/zpravy>.
38. *Postgazette* [on-line].2010.[cit.19.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.post-gazette.com>.(Anglicky)
39. *Pruvodce.com*[on-line].2010.[cit.6.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.pruvodce.com>.
40. *S-finance*[on-line].2010.[cit.9.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.sfinance.cz>.
41. *Slavoňov*[on-line].2010.[cit.16.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.slavonov.cz>.
42. *SprávanemovitostíHradecKrálové* [on-line].2010.[cit.23.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:www.snhk.cz.
43. *TescoPL* [on-line].2010.[cit.5.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
www.tesco.pl(Polsky)
44. *TuristikaOfalek* [on-line].2010.[cit.8.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.turistika-olafek.estranky.cz>.
45. *VojenskápevnostBřezinka*[on-line].2010.[cit.28.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:<http://www.brezinka.cz>.
46. *Wikipedia*[on-line].2010.[cit.10.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://cs.wikipedia.org>.
47. *Worldtourismorganization* [on-line].2010.[cit.8.2.2010].DostupnáWorldWideWeb:<http://www.unwto.org/index.php>.(Anglicky)
48. *ZámekOpocno*[on-line].2010.[cit.15.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.zamek-opocno.cz>.
49. *ZámekRatibořice*[on-line].2010.[cit.14.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:
<http://www.zamekratiborice.cz>.
50. *ZOOv úřKrálovánadLabem* [on-line].2010.[cit.16.3.2010].DostupnáWorldWideWeb:<http://www.zoo-dvur-kralove.cz>.

Další zdroje

1. Český hydrometeorologický ústav.
2. EURO24, 25.2.2010.
3. Füle, Š. Slovo. *Evropské noviny*, 2009, číslo 9, s. 1. bez ISSN
4. Honsová, M. České Primky, vzácný dárek. *Časopis Ekonom*, 2010, číslo 10, 11, s. 24. bez ISSN
5. Informace od plk. RNDr. Pavla Křivky, CSc., vedoucí Územního odboru vnější služby Náchod
6. Informační centrum Nového Města nad Metují
7. In-magazín, příloha Hospodářských novin, číslo 11.–17.3.2010
8. Městský úřad Nového Města nad Metují
9. Nového Města nad Metují – publikace Nového Města nad Metují vydaná pro propagační účely, rok 2006
10. Propagační materiály Nového Města nad Metují
11. Strategický plán města Nového Města nad Metují do roku 2020

Seznam použitých zkratek

CR	cestovní ruch
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MHD	městská hromadná doprava
m.n.m.	metr nad mořem
MPR	městská památková rezervace
MTZ	Materiálně-technická základna
NK	Nizozemské království
NMnM	Nové město nad Metují
ob./km ²	obyvatel na kilometr čtvereční
příst.	přístylky
USD	Americký dolar
WTO	Světová organizace cestovního ruchu
zahr.	zahraničních
ZOO	zoologická zahrada

Seznamobrázků

Obrázek2.7.1Mapaeuroregionův České republice

Obrázek3.1.1PolohaNovéhoMěsteanadMetujív České republice

Obrázek3.1.2MapaOrlickýchhoraPodorlicka

Obrázek3.3.1Novoměstskýbetlém

Obrázek3.4.1ZnakNovéhoMěsteanadMetují

Obrázek3.4.2VlajkaNovéhoMěsteanadMetují

Obrázek3.6.1aDopravnísituacevNovémMěstěnadMetují

Obrázek3.6.1bLogoparašutistickéškolyvNovémMěstěnadMetují

Obrázek3.6.2aLetištěvNovémMěstěnadMetujívzimě

Obrázek3.6.1cZnačenéturistickétrasyvokolíNovéhoMěsteanadMetují

Obrázek5.3.1PohledzestymeziNovýmMěstemnadMetujíaNáchodemnaRozkoš

Obrázek6.2.1aZámeckézahradyvNovémMěstěnadMetují

Obrázek6.2.2aSoučasnýarcheologickývýzkum

Obrázek6.2.3aNejsvětějšítrojce

Obrázek6.2.4aKomenskéhohotřídároku1938

Obrázek6.2.5aKomenskéhohotřídároku2010

Obrázek6.2.6aNárožíulicSokolskéaKomenskéhoroku1950

Obrázek6.2.7aNárožíulicSokolskéaKomenskéhoroku2010

Obrázek6.2.1bKrčínskýkostelsezvonicí

Obrázek6.2.2bLázněRezek

Obrázek6.2.3bObjektrestauracePeklo

Obrázek6.2.4bZámekNáchod

Obrázek6.2.5bPohlednaNovýHrádek

Obrázek6.2.6bPěchotnísrubBřezínkavroce1938

Obrázek6.2.7bPěchotnísrubBřezínkavsoučasnosti

Obrázek6.2.8StátnízámekRatibořice

Obrázek6.2.9RudrůvmlýnvvBabiččiněúdolí

Obrázek6.2.10Slavoňovskýkostelík

Obrázek6.2.11SanatoriumPolonia

Obrázek6.2.1cAdršpašskézály, Velképanorama

Obrázek6.2.2cZOODvůrKrálovénadLabem-Safari

Obrázek6.2.3cZOODvůrKrálovénadLabem-vodníptactvo

Seznam grafů a tabulek

Grafy:

Graf 2.3.1a Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Graf 2.3.1b Vývoj platební bilance v oblasti cestovního ruchu

Graf 2.3.2 Vývoj příjmů a výdajů v mezinárodním cestovním ruchu

Graf 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti v %

Graf 3.1.1 Vývoj návštěvnosti žáků v Novém Městě nad Metují za období 2001-2009

Graf 8.3.1 Složení návštěvníků v Novém Městě nad Metují

Graf 8.4.1 Počet návštěv učitelů v cestovním ruchu v Novém Městě nad Metují

Tabulky:

Tabulka 2.2.1 Souhrnné počty bytovacích kapacit a požitost v České republice

Tabulka 2.3.1 Vývoj příjmů a výdajů v mezinárodním cestovním ruchu

Tabulka 3.5.1 Srovnání obyvatelstva v Novém Městě nad Metují a České republice

Tabulka 3.7.1 Porovnání nezaměstnanosti

Tabulka 6.3.1 Porovnání cen v České republice a Polsku

Tabulka 7.2.1 Přehled hotelů v Novém Městě nad Metují s vlastním stravováním

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevydělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude ve elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu o správním užívání díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

VOstravě dne 22.4.2010

Jiří Matoulek

jméno a p

.....
říjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Družební 1334, Nové Město nad Metují, 54901, Česká republika

Seznam příloh:

Příloha č.1 Výzkum agentury Median: Nejoblíbenější zdroje informací

Příloha č.2 Slovník pojmů v cestovním ruchu

Příloha č.3 Symboly Královéhradeckého kraje

Příloha č.4 Největší zaměstnavatelé v NMnM

Příloha č.5 Statistiky bezpečnosti, akriminálních činů

Příloha č.6 Mapa mikroregionu Nové Město

Příloha č.7 Vlastní mapa okolí NMnM dosažitelným vzdálenostmi

Příloha č.8 Seznam penzionů a privátů v Novém Městě nad Metují

Příloha č.9 Seznam restaurací, vináren a barů v Novém Městě nad Metují

Příloha č.10 Služby informačního centra v Novém Městě nad Metují

Příloha č.11 Dotazník

Příloha č.12 Návrh turistické balíčky